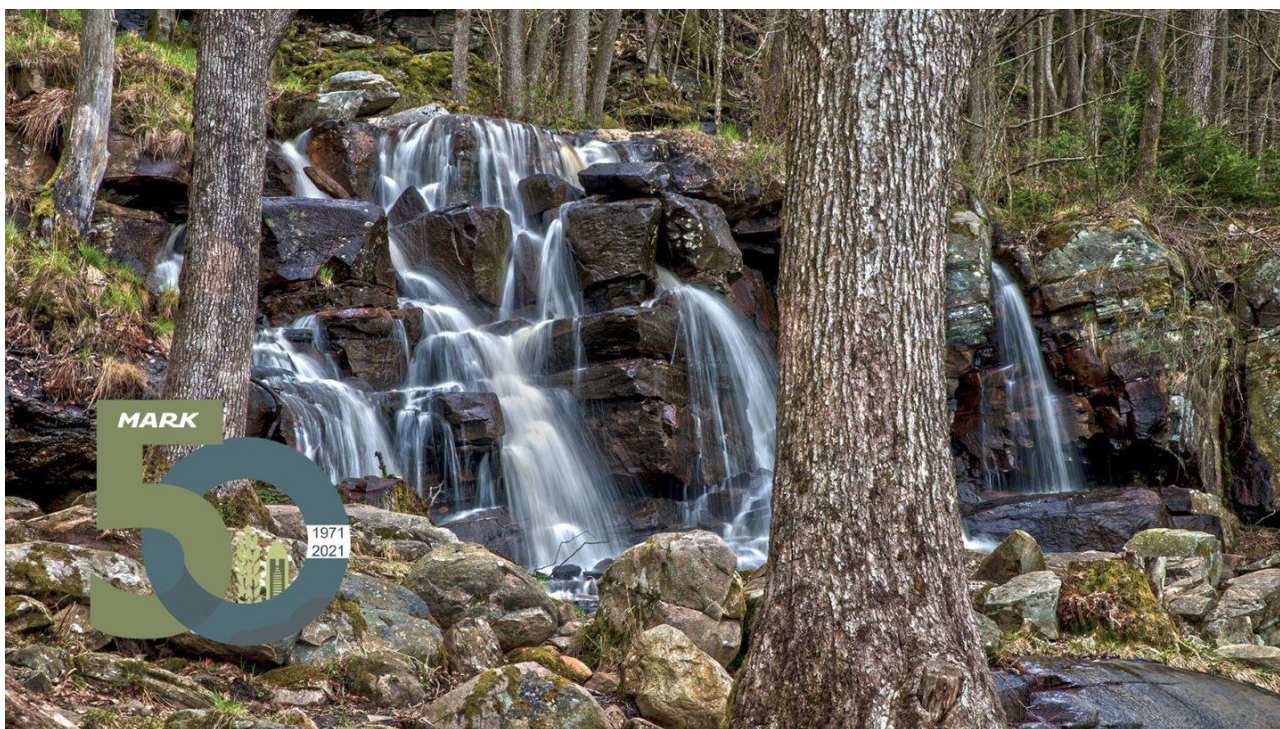

Delårsrapport Marks kommun

Marks kommun

2021

Delårsbokslut per augusti

Beslutad av kommunfullmäktige 21 oktober 2021

Innehållsförteckning

1 Delårsrapportens struktur	3
2 Sammanfattning	4
2.1 Verksamhet	4
2.2 Personal	4
2.3 Ekonomi.....	4
3 Förvaltningsberättelse	5
3.1 Översikt över verksamhetens utveckling.....	5
3.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	6
3.3 Händelser av väsentlig betydelse.....	9
3.4 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	12
3.5 Balanskravsresultat	17
3.6 Väsentliga personalförhållanden	17
3.7 Förväntad utveckling	21
4 Ekonomisk redovisning	24
4.1 Tillämpade redovisningsprinciper	24
4.2 Resultaträkning.....	26
4.3 Balansräkning.....	27
4.4 Kassaflödesanalys	28
4.5 Noter Marks kommun	28
4.6 Driftredovisning.....	38
4.7 Investeringsredovisning.....	41
4.8 Uppföljning av vatten- och avloppsförsörjningsverksamheten	45
4.9 Sammanställd redovisning	46
5 Övrigt	48
5.1 Verksamhetsberättelse.....	48
5.2 Utlåtande över delårsrapporten.....	48

1 Delårsrapportens struktur

Delårsrapporten upprättas för årets första åtta månader och innehåller en prognos för helåret.

Med hänsyn till krav på snabb information, delårsrapporten ska enligt kommunallagen överlämnas till kommunfullmäktige och revisorerna senast två månader efter delårsperiodens slut, väljer kommunen att i mindre omfattning än i årsredovisningen tillhandahålla information i sina delårsrapporter. Den som har tillgång till delårsrapporten förutsätts därmed att ha tillgång till kommunens senaste årsredovisning. Marks kommuns årsredovisning för 2020 finns att läsa på mark.se.

Del 1. Sammanfattning

Sammanfattning av verksamhet, personal och ekonomi.

Del 2. Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av den kommunala koncernens verksamhet. Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Marks kommuns verksamhet under det gångna året.

Del 3. Ekonomisk redovisning

Avsnittet börjar med de redovisningsprinciper som kommunen tillämpar och därefter följer kommunens och koncernens ekonomiska redovisning i form av resultat- och balansräkning med flera rapporter.

Del 4. Övrigt

Rapporten avslutas med en beskrivning av var nämnder och bolags delårsrapporter (verksamhetsberättelser) kan läsas samt hur granskningsrapporten kommer att presenteras.

2 Sammanfattning

Delårsrapporten är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om kommunens totala verksamhet och ekonomi under januari-augusti 2021. Den är också information till externa intressenter så som näringslivet, leverantörer, kreditgivare, samarbetspartners och andra offentliga myndigheter samt till kommuninvånarna. Här kan du läsa om vilka mål som satts upp, hur måluppfyllelsen har gått och hur skattepengarna har använts.

2.1 Verksamhet

Årets åtta första månader har i många verksamheter präglats av coronapandemin. Vissa verksamheter inom t.ex. kultur och fritid och socialtjänst har hållits stängda, högstadiet och gymnasiet har under våren haft distansundervisning och stor anpassning till pandemin har fortsatt skett inom vård och omsorg.

Avsiktsförklaring för länsväg 156 har fattats i början av året och den nya Lyckeskolan togs i bruk enligt plan när höstterminen startade.

Två av de elva kommungemensamma målen har låg måluppfyllelse; Barn och unga har en god utbildning samt Ett gott näringslivsklimat.

2.2 Personal

Under 2020 och 2021 har pandemin och dess effekter i mycket stor utsträckning präglat vardagen för kommunens medarbetare och chefer. Den har ställt utomordentligt stora krav på omställningar och flexibilitet i verksamheter för att klara uppdragen mot kommunens invånare. Kommunens alla verksamheter har påverkats men det gäller särskilt medarbetare och chefer inom verksamheter som riktar sig till barn, ungdomar och äldre.

2.3 Ekonomi

Kommunens resultat 2021 förväntas bli 51,4 mnkr. Resultatprognosen innebär ett överskott mot budget med 41,4 mnkr och är drygt 3 mnkr lägre än föregående års resultat (54,5 mnkr). Prognosen i aprilrapporten pekade på ett resultat på drygt 32 mnkr.

Resultatprognos Marks kommun 2021	mnkr
Budgeterat resultat	10,0
Nämndernas budgetavvikelse	-5,4
Gemensamma verksamheter	14,5
Skatteintäkter och utjämning	33,4
Finansnetto	-1,2
Årets resultat	51,4

3 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Marks kommuns verksamhet under året. Det är den samlade kommunala verksamheten oberoende av hur verksamheten är organiserad och med fokus på väsentligheter.

3.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Utvecklingen redovisas genom att det som hänt hittills under 2021 och prognoser för helåret tillsammans med tidigare år för kommunen och koncernen. Väsentliga förändringar mellan åren kommenteras ur ett verksamhetsperspektiv. Detta gäller både utvecklingen sedan föregående år och mer långsiktiga utvecklingsmönster.

Resultatnivån för koncernen är fortsatt stabil men räcker inte till för att finansiera de investeringar som gjorts de senaste åren. Kommunkoncernens relativt starka finansiella ställning har möjliggjort investeringar stora investeringar en period men för att utvecklingen ska vara hållbar behöver självfinansieringsandelen av framtida investeringar öka antingen genom högre resultat, lägre investeringstakt eller en kombination av dessa.

Kommunkoncernen (mnkr)	2017	2018	2019	2020	2021p
Verksamhetens intäkter	675,5	662,4	684,4	738,8	767,9
Verksamhetens kostnader	-2 505,9	-2 592,3	-2 661,3	-2 678,1	-2 788,1
Årets resultat	87,9	49,3	70,4	75,9	70,0
Soliditet (%)	50,0	48,7	47,9	44,5	42,6
Långfristig låneskuld	977,0	1 107,0	1 185,0	1 488,0	1 732,5
Skuld per invånare (kr)	44 879	48 964	52 718	63 048	75 402
Investeringar per invånare	8 542	10 158	9 462	9 175	12 500

Kommunens resultat prognostiseras bli i linje med såväl 2020, 54,5 mnkr, som genomsnittet 2017-2020, 55,5 mnkr. Investeringarna är som budgeterat fortsatt på en hög nivå sett till tidigare år och prognostiseras till 437,6 mnkr enligt prognoser i denna rapport. Nivån innebär en låg självfinansieringsgrad likt 2018-2020. I budgeten för 2021 lades stort fokus på investeringsnivåer och arbetet har fortsatt under året genom budgetprocessen för 2022-2025 samt framtagandet av riktlinjer för investeringar. I planeringen framåt har 200 mnkr för skattefinansierad verksamhet respektive 75 mnkr för taxefinansierad verksamhet bedömts som långsiktigt hållbara nivåer för kommunens investeringar. Innan sommaren togs kommunens första lån upp och även om räntenivåerna är låga i dagsläget ökar upplåningen risken och minskar det finansiella handlingsutrymmet.

Kommunen (mnkr)	2017	2018	2019	2020	2021p
Verksamhetens intäkter	434,2	423,6	440,1	488,6	515,0
Verksamhetens kostnader	-2 243,4	-2 333,9	-2 399,8	-2 539,7	-2 643,6
Avskrivningar	-54,0	-60,4	-72,6	-82,1	-88,0
Skatteintäkter och utjämning	1 941,9	2 000,7	2 070,9	2 181,8	2 263,9
Årets resultat	83,1	36,0	48,2	54,5	51,3
Soliditet (%)	75,0	73,2	72,5	70,3	65,3
Soliditet inkl total pensionsförpliktelse (%)	43,3	43,4	44,9	44,9	43,7
Investeringar	180,0	202,5	318,9	397,2	437,6
Självfinansieringsgrad (%)	76,0	48,0	38,0	34,4	31,8
Kommunal skattesats (%)	21,21	21,21	21,21	21,51	21,51

3.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Här beskrivs i huvudsak omvärldsförhållanden som påverkar kommunen direkt eller indirekt och därmed är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ekonomisk ställning.

Samhällsekonomisk utveckling

Trots omfattande restriktioner och vågor av hög smittspridning befinner sig ekonomin i en återhämtningsfas både globalt och i Sverige. Under 2021 beräknas konjunkturen stärkas allt snabbare och prognosen för svensk BNP-tillväxt är dryga 3 procent, vilket skulle innebära att raset från 2020 hämtas igen. Att BNP i princip hamnar på samma nivå som två år tidigare – skulle normalt sett beskrivas som två förlorade år. Men utifrån den berg- och dalbana som pandemin försatt världsekonomin i framstår återhämtningen snarast som en framgång, när man betänker de dramatiska nedgångarna i ekonomierna under våren 2020.

Redan i år, det andra pandemiåret, kommer alla vuxna i Sverige som så önskar kunna ges skyddande vaccin. I takt med sjunkande smitta och minskad vårdbelastning kommer olika typer av restriktioner att kunna mildras, vilket framför allt till hösten antas ge extra skjuts till konjunkturen. Inte minst kommer utvecklingen att gynna de inhemska tjänstenärings- och dämpats mest av pandemi och restriktioner. Kampen mot pandemin är dock långt ifrån vunnen. Det kommer ta tid. Pandemin kan inte "utrotas lokalt" och troligen kommer mycket av det globala vaccinationsarbetet att kvarstå 2022, speciellt i den fattigare delen av världen. Mycket talar för att Sverige, samt en rad utvecklade länder, når en bra bit på vägen under 2021.

Trots den skarpa lågkonjunkturen och mycket omfattande finanspolitiska satsningar står de svenska offentliga finanserna starka. De stora underskotten i den offentliga sektorns finansiella sparande 2020 och 2021 ändrar inte detta. Som andel av BNP var den svenska offentliga bruttoskulden 2019 betydligt lägre än i många andra länder. Och utvecklingen under pandemin har inneburit en större skulduppbyggnad i omvärlden än i Sverige.

Skatteunderlaget ökar relativt långsamt de kommande åren. Det viktigaste måttet på skatteunderlagstillväxten, den reala ökningstakten 2018–2024 beräknas dock bli i paritet med den historiska utvecklingen under 2000-talet. Men det förutsätter konjunkturell återhämtning samt att pris- och löneökningarna på sektorns kostnader förblir måttliga hela vägen fram till 2024.

Överskottet i kommunsektorn blev nästan 55 miljarder kronor år 2020, trots en extrem belastning på vissa verksamheter. Inom andra verksamheter har dock trycket varit mindre än normalt, såsom exempelvis viss hälso- och sjukvård, särskilt under första vågen av pandemin. Detsamma gäller dagverksamheter, förskola, kultur- och fritidsverksamheter och äldreomsorg i vissa kommuner. Sammantaget har detta påverkat kostnaderna som ökat långsammare än normalt. I kommunerna var nettokostnaderna till och med lägre i fasta priser 2020 än 2019. Att verksamheten inom kultur- och fritidsområdet minskat liksom nyttjandet av tandvård, har också inneburit stora intäktstapp. Även kollektivtrafiken som trots ett betydligt lägre resande tvingats hålla upp turtätheten för att minska smittriskerna har tappat intäkter i mångmiljardklassen under 2020.

Sjukfrånvaron har varit betydligt högre än normalt bland anställda i kommuner och regioner. Då staten har finansierat sjuklönekostnaderna för kommuner och regioner, helt under perioden april till juli och delvis under resten av året, har ersättningen blivit cirka 2 miljarder högre än vikariekostnaden. Merkostnaderna för covid-19 har täckts av statliga bidrag och det generella statsbidraget har ökat väsentligt mer än den minskning av skatteintäkter som kommunerna och regionerna fått till följd av pandemin. (Källa: SKR:s Ekonomirapport maj 2021)

Befolkningsutveckling

Marks kommun har en positiv befolkningsutveckling och i juni månad passerade kommunen 35 000 invånare. Under första halvåret har befolkningen i Marks kommun ökat med 159 invånare, från 34 896 till 35 055 personer.

Under första halvåret har det varit både ett positivt födelsenetto och ett positivt

flyttningsnetto. 193 barn har fötts under första halvåret och 176 personer har dött vilket ger ett födelsenetto på 17 personer. 869 personer har under första halvåret flyttat till kommunen och 737 personer har flyttat från kommunen, vilket ger ett positivt flyttningsnetto på 132 personer. (not: en justering/rättelse av befolkningsutvecklingen från 2020 är gjord på +10 personer).

De största befolkningsförändringarna inom kommunen har skett i Örby-Skene och Horred som ökar med 78 respektive 37 personer. Fritsla respektive Älekulla har haft störst förändring åt andra hållet med minskningar med 40 respektive 10 personer.

Den största inflyttningen sker från närliggande kommuner som Göteborg, Borås och Kungsbacka. Utflyttningen sker i första hand till Göteborg, Borås och Varberg. 66 personer har flyttat in till kommunen från utlandet och 37 har flyttat till ett annat land. Störst inflyttning sker från länder i Afrika och utflyttningen sker främst till länder i Europa.

Näringsliv

Det sammanfattande omdömet i Svenskt Näringslivs lokala företagsklimatsundersökning utgör en tredjedel av det totala rankingresultatet. Marks kommun fick betyget 3,0, vilket motsvarar ett godtagbart betyg, på det sammanfattande omdömet år 2021. Det var samma resultat som året dessförinnan. Det sammanfattande omdömet i Svenskt Näringslivs företagsklimatsranking baseras på företagets attityder till och uppfattningar om företagsklimatet i Marks kommun.

Marks kommun har under år 2020 deltagit i Svenskt Näringslivs utvecklingsprogram för att få fördjupad förståelse för företagets perspektiv och för att inspireras av goda exempel på insatser från andra kommer för att förbättra företagets upplevelse av företagsklimatet. Under år 2021 har Marks kommun utvecklat och börjar arbeta enligt konceptet Välkomstkommitté, där man samlar de kommunala tjänstepersoner som har svaren i ett och samma möte (förvaltningsövergripande) tillsammans med företaget. Välkomstkommittén har som syfte att ge företag bättre service genom tidig muntlig dialog mellan företaget och olika funktioner i Marks kommun.

Cooronapandemin har påverkat näringslivets förutsättningar globalt. Näringslivet i Marks kommun har påverkats och i synnerhet har effekten varit kännbar inom besöksnäringen och inom restaurangnäringen. Våren 2020 fattade kommunstyrelsen i Marks kommun beslut om att en miljon kronor skulle tillgängliggöras för lokala företagare för att ge dem möjlighet att ansöka om näringslivsstöd i pandemin. Stödet resulterade bland annat i att Företagarna i Mark beviljades 500 000 kronor för att utveckla besöksnäringen i Marks kommun genom att öka samverkan mellan aktörer inom näringen och starta upp samverkansplattformen Destination Mark/Sjuhärads Lilla Toscana. Vid sidan av näringslivsstödet har Marks kommun fattat beslut om en rad andra åtgärder för att underlätta för det lokala näringslivet i pandemin, exempelvis genom att ge företag förtur i bygglovsärenden, att ta bort den årliga tillsynsavgiften för stadigvarande serveringstillstånd år 2021 samt att möjliggöra avgiftsfri torghandel.

Mål nedan finns i kommunens näringslivsprogram och ska vara uppfyllda år 2030.

Antal invånare: Mål 37 600, Utfall kvartal 2 2021: 35 055

Rankingplacering i Svenskt Näringslivs lokala företagsklimatsundersökning: Mål 50
Utfall 2020: 231, 2021: Ingen uppgift (uppgiften offentliggörs i september)

Antal nya bostäder: Mål 1 430, Baserat på Marks kommuns bostadsförsörjningsprogram (2016–2030) är målet att under perioden bygga totalt 1 430 nya bostäder. Marks Bostad har under perioden 2016 – 2020 byggt 93 nya lägenheter men även rivit 12 bostäder. Under 2021 färdigställs ytterligare 74 bostäder. Netto har 155 bostäder tillkommit under perioden.

Skolranking: Mål Ett meritvärde på 30 för de elever som slutat årskurs 9
Ingen uppgift*.

SKRs Insiktsmätning: Mål Indexvärde på 75, Utfall 2020: 68

Arbetsmarknad

Antal arbetslösa och arbetsökande i arbetsmarknadspolitiska program förväntas sammantaget vara högre under 2021 och 2022 på riksnivå. Utvecklingen på arbetsmarknaden har trots det fortsatta allvarliga läget varit bättre än förväntat. Antalet nya arbetslösa har varit något lägre samtidigt som något fler arbetslösa med kortare arbetslöshetstider har lämnat för arbete.

Lokalt i Mark är arbetslöshetssiffrorna lägre än för region och riket. Fler har fått stöd genom arbetsmarknadspolitiska program t.ex. subventionerad anställning, arbetsträning, praktik via kommunens verksamhet för arbetsmarknad (Arbetsmarknadscenter) i samarbete med Arbetsförmedlingen i Borås och arbetsgivare i Mark. Genom olika "försteg" i samarbete med arbetsmarknadens parter kan individen närma sig ett arbete eller utbildning och egen försörjning på sikt. Särskilt svår är situationen på arbetsmarknaden för arbetslösa med svag konkurrensförmåga och de som var arbetslösa redan innan konjunkturavmattning och pandemins effekter.

Kvarstående platser (platser som ej blir tillsatta inom avsedd tid) ökar. Bristen på arbetskraft ökar eftersom tillgången på utbildad arbetskraft är begränsad inom flera yrken. Framför allt hos offentliga arbetsgivare. Det beror bland annat på lågt tillskott av nya utbildade till yrken inom vård, skola och omsorg. Även på grund av den demografiska utvecklingen med en växande befolkning med fler äldre. Digitalisering och automatisering som sker på arbetsmarknaden medför också ett ökat behov av kompetenser inom teknik, data och it. Då fler individer påbörjat studier under pandemin kan det bidra till ökad utbildad arbetskraft och kan underlätta kompetensförsörjningen på sikt. Vuxenutbildningen i Mark behöver starta fler yrkesutbildningar som arbetsmarknaden efterfrågar i samverkan med näringslivet.

De som vill och kan arbeta eller studera behöver genom olika arbetsmarknadsinsatser arbeta eller studera.

	Öppet arbetslösa juli 2021	Förändring i antal jämfört med juli 2020	Program med aktivitetsstöd juli 2021	Förändring i antal jämfört med juli 2020
Riket	200 595	-93 505	207 822	23 841
Västra Götaland	32 270	-17 409	32 878	4 790
Mark	446	-224	438	68

Tabellen nedan visar Arbetsförmedlingens månadsstatistik 16–64 år för juli månad i Marks kommun.

	Juli 2021	Juli 2020	Förändring i procent jämfört med juli 2020
Nyanmälda platser	64	53	21
Kvarstående platser	103	66	56
Sökande som fått arbete, personer	79	62	27
Öppet arbetslösa och program, personer	884	1 040	-15
varav unga 18–24	121	172	-30
varav utomeuropeiskt födda	272	310	-12
Öppet arbetslösa, personer	446	670	-33
varav unga 18–24	56	114	-51
Ungdomsgarantin, personer	45	36	25
Jobb och utvecklingsgarantin, personer	256	201	27
varav utomeuropeiskt födda	119	108	10
Etableringsprogrammet, personer	37	66	-44
Stöd till start av verksamhet, personer	7	1	600

Arbetsförmedlingens månadsstatistik 16–64 år för juli månad i Marks kommun.

Bostadsförsörjning

Under första halvåret 2021 har 71 bygglov beviljats för enbostadshus och fritidshus i kommunen samt för 7 flerbostadshus med totalt 50 lägenheter. Dessutom har 5 lägenheter beviljats bygglov genom ändrad användning i redan befintliga bostäder. Det ger totalt 126 nya boendemöjligheter.

Det har givits slutbesked för 4 flerbostadshus med totalt 48 lägenheter, 22 enbostadshus och 5 fritidshus i kommunen under första halvåret av 2021. Under första halvåret har 3 detaljplaner antagits, detaljplanerna möjliggör cirka 70 bostäder.

3.3 Händelser av väsentlig betydelse

Under denna rubrik ges upplysningar och viktiga händelser som inträffat under 2021. Det handlar bland annat om köp, försäljningar, större investeringar och betydande rättstvister och ett axplock från året som gått.

Väsentliga händelser och utvecklingsarbeten i nämnder och bolag

Här beskrivs händelser av väsentlig betydelse som inträffat under 2021.

Coronapandemin är vår vardag även 2021

Verksamheten under årets första åtta månader är fortsatt påverkad av coronapandemin.

År 2021 har präglats av arbetet med att fortsätta förebygga smittspridningen av covid-19 i alla verksamheter. Högstadi- och gymnasieskolorna har efter distansundervisning på vårterminen återgått till undervisning i skolan. Det finns vissa inslag i undervisningen som är svåra att genomföra vid distansundervisning och för vissa elever fungerar distansundervisningen sämre och det finns risk att elever inte får med sig samma kunskaper på grund av coronapandemins konsekvenser.

Under en kort period i början av året var nämndens samtliga verksamheter stängda, för att sedan sakta öppna upp igen. Samtliga bibliotekslokaler hölls stängda för allmänhetens besök till slutet av maj. Idrotts- och fritidslokaler har varit stängda för allmänhetens besök till mitten av juli. Det offentliga kulturutbudet har varit starkt begränsat. Organiserad barn- och ungdomsverksamhet har dock kunnat bedrivas under perioden, vilket också utgör förvaltningens och nämndens största verksamhetsområde.

Många personer har under pandemin vistats mer i skog och mark, vilket medfört ett ökat fokus på friluftslivsområdet, och inte minst vandringsleder. En samverkansgrupp avseende översyn och förbättrande av vandringsleder är startad. De samverkande parterna är Företagarna i Mark, Västkuststiftelsen, och Marks kommun. Två leder har valts ut som prioriterade; Kurirleden och Viskastigen.

Idrottsrörelsen, och särskilt inomhusidrotter, har upplevt ett stort tapp i antal deltagare. Det går i nuläget endast att spekulera i vad detta kan få för konsekvenser på folkhälsan.

Antalet invånare med behov av långvarigt försörjningsstöd ökar, även om antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd är relativt konstant. Förklaringen är troligtvis kopplad till den rådande pandemin med en svårare situation på arbetsmarknaden som bidragit till att fler behöver stöd en längre period. Att samarbetet mellan försörjningsenheten och arbetsmarknadsenheten, som bildades 2020, utvecklas väl är en förutsättning för att brukare i målgruppen ska kunna bryta sitt bidragsberoende.

Lyckeskolan klar

Lyckeskolan togs i bruk enligt plan vid höstterminens start. Skolan som är planerad för 600 högstadiel elever och höstterminen 2021 går 585 elever på skolan. Utgiften är beräknad till 298,5 mnkr för skolbyggnaden och de två anslutande idrottshallarna. Detta är den största investeringen i kommunen hitintills. Skolan och idrottshallarna ska ingå som en del av en större byggsatsning där kommunen även planerar bostäder i området kring Lyckeskolan.

Mark 50 år -vi reflekterar bakåt och blickar framåt

Detta år fyller Marks kommun 50 år, vilket på olika sätt har uppmärksamrats under året. Samtidigt arbetar kommunen fram en ny vision där de som bor och verkar i kommunen fått möjlighet att delta för att ta fram Marks kommuns vision.

Avsiktsförklaring väg 156

Avsiktsförklaringen som tecknades i början av året är första steget för kommunen att vara med och betala för en ny förbifart av väg 156 förbi Skene centrum. Den tecknas ihop med Trafikverket och inom ramen för den grovt uppskattade kostnaden om 180-340 miljoner kronor. En ny förbifart förbi Skene anses angelägen av bland andra kommunen, näringsliv och Boråsregionens kommunalförbund. Kommunen ser också möjligheter att få med förbättringar av delar av väg 156 i en kommande regional plan för transportstruktur.

Målbild Kinna centrum

Processen för att utarbeta en målbild för Kinna centrum 2030 fortsätter. I slutet av april hölls det femte och sista dialogmötet, i blandade arbetsgrupper med politiker, tjänstemän, fastighetsägare, handlare och markbor av olika åldrar och med olika förutsättningar. Ett förslag på målbild finns framme för beslut.

Välkomstkommitté

Marks kommun har börjat arbeta enligt konceptet Välkomstkommitté, vars syfte är att ge företag bättre service genom tidig muntlig dialog mellan företaget och olika funktioner i Marks kommun. Välkomstkommitté är för företag som har komplexa frågor som kräver besked från olika delar av den kommunala verksamheten och där det blir möjligt att få kontakt med flera avdelningar inom kommunen samtidigt i ett enda möte.

Mark växer

Det är en stor efterfrågan på nya detaljplaner och det märks ingen nedgång i förfrågningar trots covid -19 och en befarad lågkonjunktur i byggbranschen. Flera stora planarbeten pågår, störst intresse för nya detaljplaner finns i centralorten samt de nordvästra delarna av kommunen. Det går dock att skönja ett ökat intresse i de sydvästra samt nordöstra delarna av kommunen.

Ett stort arbete med lokaliseringsstudier av skolor och förskolor pågår. Just nu pågår arbete med lokaliseringsstudier för förskolor i Ubbhult, Sätilla, Hyssna och Kinna.

Bästa barnkommun

I Marks kommuns budget 2021–2024 gavs ett inriktningsbeslut för att Marks kommun ska bli "Bästa barnkommun". Uppdraget kräver att flera förvaltningar samarbetar och samverkar för att tillförsäkra att barn och ungdomar har jämlik skola, jämlik fritid samt jämlik barndom. Beslutet innebär att förvaltningarna har i uppdrag att utveckla och samordna sina insatser för barn och ungdomar som är i behov av stöd från samhället. Arbetet ger både ett kortsiktigt och långsiktigt perspektiv för att möta de behov och utmaningar som identifieras utifrån förvaltningarnas olika grunduppdrag och att ta ett gemensamt ansvar för att skapa de förutsättningar som krävs för att utjämna de ojämlika livsvillkor som utgör hinder för barns och ungdomars utveckling, och tillgängliggöra stimulerande och stödjande aktiviteter för alla Marks kommuns barn och ungdomar.

Inför sommaren 2021 samverkade förvaltningarna för att planera hur samarbetet skulle ske för att möta behov av sommaraktiviteter, stödjande insatser och att stimulera till en positiv fritid för barn och unga 0–20 år, där samarbetet också var tänkt att ge en hållbar riktning för det fortsatta arbetet. Barn- och utbildningsförvaltningen erbjöd under sommarlovet lovskola för elever inom både grundskola och gymnasieskola, för att stödja elevers måluppfyllelse och behörighet och studiestödande insatser för att fokusera på att så många elever ska klara sina studieresultat framåt, och barnomsorg och fritidshemmets arbete för att ge en stimulerande fritid under hela sommaren för elever vanligtvis tom åk 4 eller 5. Resultaten av lovskolan var större än tidigare år, både utifrån antalet elever som fick betyg men också för att förbereda inför fortsatta studiestödande insatser under från skolstarten och framåt.

Ett mycket gott resultat av samarbetet mellan förvaltningarna var också långsiktigt att få ett närmare samarbete med kontinuitet genom att specifik socialsekreterare knyts till ett skolområde. Att få en relation med kontinuitet mellan socialförvaltningens socialsekreterare och skolans rektor och elevhälsa, ger förutsättningar för en närmare och snabbare dialog som är mycket värdefull för att kunna samordna insatser från alla förvaltningar för barn och ungdomar som är i behov av stöd från samhället.

Förvaltningschefgruppen tillsammans med kommundirektören har utifrån arbetet under våren också fattat beslut att bilda en arbetsgrupp för arbetet mot bästa barnkommun. Utgångspunkt

i arbetsgruppens arbete ska vara samarbete så väl inom den kommunala organisationen som med föreningar och organisation i Marks Kommun och att omvärldsbevaka vad andra kommuner har gjort inom området. Arbetsgruppen ska i sitt arbete utgå från barnens perspektiv i arbetet mot bästa barnkommun, ta fram konkreta insatser på kort och lång sikt som skapar reella effekter för barn och ungdomar i behov av särskilt stöd från samhället och samordna och prioritera arbetet framåt utifrån vad vi bedömer ger mest effekt.

En särskild satsning har gjorts på sommarsimskolan, vilket inneburit dubbelt så många elever som tidigare.

Som del i Marks kommuns arbete för att bli *Bästa barnkommun* pågår under året två projekt inom miljönämndens verksamhet. Ett projekt berör säkra livsmedel för barn i avdelningskök på skolor och förskolor. Det andra projektet berör inventering av förskolor och skolor med avseende på elektromagnetiska fält.

Utvecklingsbidrag för ungdomsverksamhet

Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om att införa ett nytt bidrag riktat till föreningar för att utveckla nya verksamhetsformer i syfte att nå ungdomar som inte deltar i ordinarie föreningsverksamhet.

Ny kommundirektör

Marks kommun valde att avsluta anställningen med dåvarande kommundirektör i början av året. Ny kommundirektör börjar 1 oktober.

Pågående tvister

Det pågår en tvist mellan Marks kommun och den entreprenör som skötte insamling av kommunens hushållsavfall 2016–2018. Efter avslutad upphandling tecknades avtal och entreprenören påbörjade insamlingen 2016. Tvisten uppkom under 2017 och rör i huvudsak den avtalade rörliga ersättningen för så kallade gångavstånd. Entreprenören har stämt kommunen på totalt 49 mnkr, vilket kommunen bestridit. Kommunen har, mot bakgrund av att kommunen anser att entreprenörens fordran är grundlös, inte bokat upp någon kostnad för detta.

3.4 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Detta avsnitt innehåller en utvärdering av om målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Avsnittet innehåller också en beskrivning av kommunens ekonomiska utveckling och ekonomiska ställning.

God ekonomisk hushållning i Marks kommun

I kommunallagen anges att för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet. Enligt god ekonomisk hushållning i Marks kommun ska kommunens verksamhet bedrivas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Verksamheten ska vara långsiktigt hållbar ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv. Det innebär att dagens behov ska tillgodoses utan att begränsa kommande generationers möjligheter till utveckling.

God ekonomisk hushållning i Marks kommun innebär;

- Positiva ekonomiska resultat med en nivå som bidrar till självfinansiering av investeringar och med inbyggd motståndskraft till förändringar i omvärlden
- Investeringar i kommunkoncernen sker på ett ansvarsfullt sätt
- Skattebetalarnas pengar förvaltas väl
- Effektivt resursutnyttjande där tjänster till individ och samhälle utförs med en hög nöjdhet till en rimlig kostnad
- God förvaltning av kommunens egendom
- God anpassning efter förändrade förutsättningar på kort och lång sikt.

Finansiella mål

För att bedöma om god ekonomisk hushållning ska råda i Marks kommun används följande finansiella mål:

Resultatmål

Kommunfullmäktige har valt att sätta målet till att kommunens resultat ska vara minst 1 procent av skatt, utjämnings- och finansnetto (fyraårs snitt). Målets syfte är att kommunens finansiella handlingsutrymme på kort och lång sikt inte ska försvagas. Ett positivt resultat ger utrymme att över en längre tid självfinansiera större delen av normal investeringsvolym i kommunen.

Finansieringsmål

Kommunfullmäktige har satt målet att kommunkoncernens bruttoskuld/invånare är lägre än 90 procent av vår kommungrupps (pendlingskommun nära större stad) bruttoskuld/invånare (fyraårs snitt). Målets syfte är att styra i vilken omfattning lån kan finansiera koncernens investeringar.

Planeringsmål

Marks kommuns skattesats uppgår 2021 till 21,51 procent och det finansiella målet om en oförändrad skattesats uppfylls då skattesatsen är oförändrad jämfört med 2020.

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning är det viktigt att bedöma de finansiella målen utifrån sin helhet och även över tid för att få en klar och rättvisande bild. Fler nyckeltal för att skapa denna bild finns i beskrivning av verksamhetens utveckling ovan samt Marks ekonomi i jämförelse nedan.

Finansiella mål	Period	Utfall Helår 2018	Utfall Helår 2019	Utfall Helår 2020	Prognos Helår 2021
<i>Resultatmål</i>	Senaste fyraårsperioden	3,8%	3,4%	2,7%	2,2%
Positiva ekonomiska resultat Resultatet ska uppgå till minst 1 procent av skatter, utjämnung och finansnetto i genomsnitt under fyra år	Innev. år	1,8%	2,3%	2,5%	2,3%
<i>Finansieringsmål</i>	Senaste fyraårsperioden				<77,5%
Skuld/invånare Kommunkoncernen ska i högre grad än kommungruppen finansiera verksamheten med egna medel. Skuld/inv ska därför vara lägre än 90 procent av kommungruppens utfall	Innev. år	69%	71%	80%	<90 %
<i>Planeringsmål</i>	Innev. år	Skattesats oförändrad	Skattesats oförändrad	Skattesats förändrad	Skattesats oförändrad
Oförändrad skattesats					

Kommunens grunduppdrag

Det är 6 grunduppdrag, av totalt 30, som bedöms uppfyllas endast delvis. Överförmyndarverksamheten bedöms att uppfyllas i låg grad.

Överförmyndarnämnden har gjort bedömningen att de kommer att uppnå sitt grunduppdrag i låg grad, vikt till största delen beror på hög personalförbrukning under 2021. Överförmyndarnämnden har begärt att få överskrida sin budgetram år 2021 för att sätta in extra resurser.

Barn- och utbildningsnämnden har bedömt delvis på sitt grunduppdrag för grundskolan med motiveringen att resultaten är på låg nivå inom verksamheten.

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att de når sina grunduppdrag enbart delvis och förklarar bedömningen med att coronapandemin stort påverkar verksamheten under 2021.

Teknik- och servicenämnden motiverar bedömningen inom gator, vägar och parker med att med tilldelad budget förväntas vägstandarden försämras på kommunala gator och gång- och cykelvägar. Sedan aprilrapporten har teknik- och servicenämnden ändrat bedömningen av vatten och avlopp från i hög grad till delvis. Orsaken är bland annat att verksamheten fick provsvar i april på otjänligt vatten i Fotskäl och Björketorp samt på att förnyelsetalen av VA-ledningar förväntas att inte uppnås eftersom mycket fokus har varit på utbyggnad för nyanslutningar och nyinvesteringar hittills i år och det har konkurrerat med uppgiften att förnya befintliga ledningar.

Kommunstyrelsen har tagit del av nämnder och styrelsernas rapporteringar och instämmer i de bedömningar som nämnder och styrelser gör vad gäller uppfyllande av sitt grunduppdrag.

Nämnd/styrelse	Helt	I hög grad	Delvis	I låg grad / inte alls
Barn- och utbildningsnämnden		Förskola Gymnasieskola Vuxenutbildning Arbetsmarknad	Grundskola	
Kommunstyrelsen		Styrning och ledning Övergripande utvecklingsfrågor		
Kultur- och fritidsnämnden			Kulturskola/kultur för barn Kultur-fritid Bibliotek	
Miljönämnden	Naturvård	Livsmedeltillsyn Miljötillsyn Hälsoskyddstillsyn och enskilda avlopp		
Plan- och byggnadsnämnden		Bygglov och detaljplaner		
Socialnämnden		Stöd till personer med funktionsnedsättning Individ och familjeomsorg		
Teknik- och servicenämnden		Avfallshantering	Vatten- och avloppsförsörjning Gator, vägar, parker	
Valnämnden	Val			
Äldreomsorgsnämnden		Kommunal hälso- och sjukvård Vård och omsorg om äldre		
Överförmyndarnämnden				Överförmyndarverksamhet
Spinnerskan i Mark AB	Samordna verksamheten och verka för koncernnyttan			
Marks Bostads AB	Bostadsförsörjning			
Marks Fastighets AB	Lokalförsörjning för industri och serviceföretag			
Mark Kraftvärme AB	Produktion och försäljning av värme och ånga Produktion och försäljning av el Förvaltning och utveckling av stadsnät för fiberkommunikation			

Marks ekonomi i jämförelse - Finansiell profil

Marks ekonomi i jämförelse – Finansiell profil

Ett sätt att beskriva finansiell ställning och utveckling är genom en modell som kommunforskning i Västsverige, KFi, tagit fram. Modellen bygger på jämförelser mellan 55 kommuner i Västsverige med ett antal ekonomiska nyckeltal. Värdena sammanställs i ett spindeldiagram för respektive kommun i syfte att spegla starka och svaga sidor i förhållande till övriga kommuner.

Den streckade ringen i diagrammen visar ett genomsnitt och den heldragna linjen visar Marks kommuns poäng (1–5) i relation till de andra kommunerna inom regionen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Modellen innehåller också fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv för en kommun. Dessa finansiella perspektiv är kapacitet på lång sikt, risk, beredskap på kort sikt och kontroll. Varje perspektiv är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln.

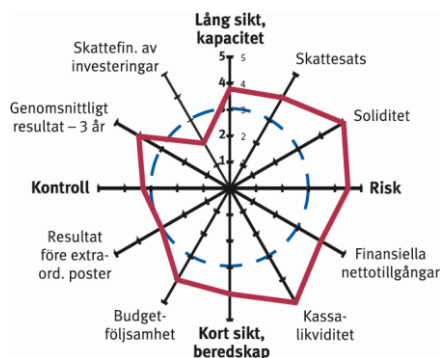
I KFi-rapporten *Finansiell profil 2018-2020* ser diagrammen för Marks kommun ut som nedan. Av diagrammet framgår att kommunen 2020 låg på eller över genomsnittet för tre av de fyra perspektiven. Det är riskförhållande samt lång- och kortsiktig handlingsberedskap. Perspektivet kontroll över det finansiella resultatet låg under genomsnittet.

Sammanfattningsvis visar diagrammen att Marks finansiella profil totalt sett försvagades något under treårsperioden.

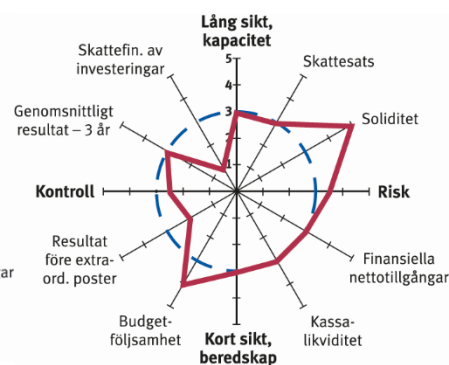
Mark 2018

Mark 2019

Mark 2020

Av rapportens avslutande kommentarer framgår att Marks kommun har ett tillfredsställande på gränsen till gott finansiellt läge. För att möta framtida utmaningar är dock bedömningen att resultatnivån, exklusive jämförelsestörande engångsposter, måste upp till minst 3 procent. År 2020 hade Marks kommun ett resultat på 2,1 procent.

KFi framhåller att det är av största vikt att Marks kommun fortsätter arbeta med att skapa ett finansiellt utrymme, eftersom de närmaste åren förväntas bli tuffa på grund av att kommunerna står inför utmaningar som fortsatt ökade investeringar och ökade behov hänförliga till befolkningsförändringar. Detta innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka betydligt snabbare än tidigare. Coronakrisen kommer också att påverka framtiden i form av minskade skatteintäkter och ökade kostnader för till exempel försörjningsstöd. Med största säkerhet kommer inte skatteunderlagets tillväxt att räcka för att möta uppräknande faktorer. En viktig del för att minimera skattehöjningar och/eller minimera besparingar är att effektivisera verksamheten genom att göra goda analyser som visar på olika effektiviseringsmöjligheter.

Måluppfyllelse och kommunfullmäktiges mål

Vision och mål

Marks kommuns elva kommungemensamma mål är samlade inom fyra strategiska områden:

- I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential
- I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg
- I Mark ska det vara lätt att starta, driva och utveckla företag för att skapa arbetstillfällen
- I Mark ska vi vara en kreativ kommun för att alla ska trivas med att bo och leva

Inom dessa områden sätter nämnder och styrelser egna mål för respektive verksamhet utifrån de uppdrag de tilldelats i reglementen och ägardirektiv. Utifrån nämnders och styrelser uppföljning gör kommunstyrelsen följande bedömning av prognosen för måluppfyllelsen 2021. Vid årsredovisningen kompletteras bedömningen med kommunens resultat jämfört med andra.

I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential	
Barn och unga har en god utbildning	Red
Barn och unga har en meningsfull fritid	Grön
Barn och unga är trygga och ges möjlighet att påverka i frågor som rör dem	Grön

För målet barn och unga har en god utbildning finns 43 indikatorer, varav majoriteten finns inom barn- och utbildningsnämnden. 25 indikatorer bedöms att inte uppfyllas, därför bedöms målet som helhet att inte uppnås.

För målet barn och unga har en meningsfull fritid finns en indikator och den beräknas uppfyllas.

Barn och unga är trygga och ges möjlighet att påverka i frågor som rör dem har tre indikatorer som samtliga beräknas att uppnås.

I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg	
All hjälp utformas efter individuella behov med delaktighet från brukare och anhöriga	Grön
Allt arbete bedrivs med professionellt förhållningssätt och god kvalitet	Grön
Arbetet har en rehabiliterande och förebyggande inriktning	Yellow

Fyra av fem indikatorer inom målet att all hjälp ska utformas efter individuella behov med delaktighet från brukare och anhöriga bedöms uppnå målet under 2021 och målet bedöms därför att uppnås.

Av 15 indikatorer för målet allt arbete bedrivs med professionellt förhållningssätt och god kvalitet bedöms 11 uppnås. Målet bedöms därför uppnås.

Av fem indikatorer för arbetet har en rehabiliterande och förebyggande inriktning bedöms två inte uppfyllas och tre uppfyllas. Sammantaget bedöms därför målet uppnås delvis.

I Mark ska det vara lätt att starta, driva och utveckla företag för att skapa arbetstillfällen	
Ett gott företagsklimat	Red
En god samverkan mellan skola och näringsliv	--

Kommunstyrelsen har två indikatorer som mäter företagsklimatet. Resultatet för dessa båda har ännu inte kommit för 2021 och prognosen är i delårsrapporten lagd på samma nivå som år 2020.

Ingen nämnd har indikator till målet En god samverkan mellan skola och näringsliv.

I Mark ska vi vara en kreativ kommun för att alla ska trivas med att bo och leva	
En god kommunal service	Yellow
Goda boendemiljöer	Yellow
Goda möjligheter till inflytande och ett rikt fritids-och kulturliv	--

Av de totalt 39 mått som nämnder och styrelser följer inom målet för en god kommunal service bedöms 16 nå de beslutade målnivåerna. Av resterande mått har fem inte kunna bedömas och 11 bedöms inte uppfyllas. Därmed bedöms målet bli delvis uppfyllt.

Inom målet om goda boendemiljöer bedöms 4 av 10 mått nå beslutade målnivåer och fem att inte uppnås. Målet bedöms därmed bli delvis uppfyllt.

Målet om goda möjligheter till inflytande och ett rikt fritids- och kulturliv kan inte bedömas.

Symbolförklaring:

	Uppfyllt
	Delvis uppfyllt
	Inte uppfyllt
--	Kan inte bedömas

3.5 Balanskravsresultat

Här redovisas årets balanskravsresultat det vill säga årets resultat efter balanskravsjusteringar.

Prövning av eventuell avsättning till resultatutjämningsreserven sker i samband med årsbokslut.

Mnkr	2020	Prognos 2021
Årets resultat	54,5	51,4
Reducering för realisationsvinster	-2,0	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	52,5	51,4
Medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	52,5	51,4
Balanskravsresultat från tidigare år	689,7	742,2
Ackumulerat balanskravsresultat	742,2	793,6
Balanskravsresultat att reglera	0,0	0,0

3.6 Väsentliga personalförhållanden

Under denna rubrik lämnas upplysningar om den kommunala koncernens och kommunens anställda och arbetet med strategiska arbetsgivarfrågor.

Under 2020 och 2021 har pandemin och dess effekter i mycket stor utsträckning präglat vardagen för kommunens medarbetare och chefer. Den har ställt utomordentligt stora krav på omställningar och flexibilitet i verksamheter för att klara uppdragen mot kommunens invånare. Kommunens alla verksamheter har påverkats men det gäller särskilt medarbetare och chefer inom verksamheter som riktar sig till barn, ungdomar och äldre.

Pandemin ställer högre krav än vanligt och därför riktades i juni ett särskilt tack till alla anställda som arbetar i Marks kommun genom en sommargåva, ett presentkort värt 200 kronor, framtaget i samarbete med företag i Mark.

Anställda

	20170731	20180731	20190731	20200731	20210731
Antal tillsvidareanställda	2 944	2 900	2 926	2 963	3 047
- varav kvinnor	2 411	2 377	2 389	2 409	2 450
- varav män	533	523	537	554	597
Antal tidsbegränsat anställda	337	333	369	435	419
- varav kvinnor	256	255	277	320	309
- varav män	81	79	92	115	110
Totalt antal anställda	3 281	3 233	3 295	3 398	3 466
Anställningsökning år till år %	0,8	-1,5	1,9	3,1*	2,0
Andel tidsbegränsade av samtliga anställda %	10,3	10,3	11,2	12,8**	13,9

* Coronajusterat värde 0,1 %, **Coronajusterat värde 9,9 %

Totalt antal anställda har under perioden ökat med 2,0 procent eller 68 medarbetare. Ökningen kan framförallt hänföras till barn- och utbildningsnämnden samt äldreomsorgsnämnden. Antalet tidsbegränsat anställda har minskat med 3,8 procent. I vissa nämnder har tidsbegränsat anställda konverterats in med anledning av pandemin.

Timavlönade

	20170731	20180731	20190731	20200731	20210731
Timavlönade omräknat till årsarbetare	278	235	236	227	221
Fyllnadstid (timmar utöver ordinarie arbetstid för deltidsanställda)	22 570	28 645	28 677	24 288	19 740
Övertid	32 218	36 317	36 783	33 186	33 414

Heltid

	20170731	20180731	20190731	20200731	20210731
Andel tillsvidare med heltid %	72,9	74,1	74,9	75,9	78,9
- varav kvinnor	70,5	70,7	71,5	72,9	75,7
- varav män	89,3	89,7	90,0	89,2	92,1
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	93,7	93,9	94,0	94,3	95,1
- varav kvinnor	93,0	93,3	93,4	93,7	94,5
- varav män	96,5	96,6	96,7	96,9	97,7

Arbetsmiljö

Medarbetarenkäten

Under våren genomfördes en medarbetarenkät, som är ett viktigt verktyg för att förbättra arbetsmiljö och verksamhetens resultat. På en skala mellan 1-5 blev indexet för kommunens organisatoriska och sociala arbetsmiljö 3,9 vilket är ett grönt värde. Det var 2 468 medarbetare som besvarade enkäten. Enkätresultat med vägledning har skickats ut till samtliga förvaltningar och enheter för bearbetning och uppföljning av resultatet. För att få en bild av hur chefer har svaret på enkäten har en särskild kommunövergripande chefsrapport tagits fram och redovisats för koncernledningen. På en av kommunens chefsdagar har ett antal chefer, som har "grönt ljus" på enkätens alla områden, delat med sig av kunskaper och erfarenheter från sitt arbete. Det finns också några chefer med enbart "röda områden", som erbjuds stöd under hösten.

Rekommendationsvilja

För första gången mättes i årets medarbetarundersökning rekommendationsviljan med frågan

hur sannolikt är det att du skulle rekommendera din arbetsplats till en vän eller bekant?. Det absolut bästa värdet är plus + 100 och det sämsta minus - 100. Och genomsnittet i kommunen var - 4. Rekommendationsviljan kan ses som ett mått på hur attraktiv kommunen är som arbetsgivare.

Systematik i arbetsmiljöarbete

Arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet har förstärkts med en uppföljningsmodul i Stratsys. Denna ger möjlighet till att arbeta mer enhetligt med arbetsmiljön mellan enheter, verksamheter och förvaltningar.

Friskvårdsbidraget

Idag har alla anställda i Marks kommun möjlighet att utnyttja friskvårdsbidraget. Som månadsanställd får medarbetaren upp till 2 500 kr per år och som timanställd får medarbetaren 208 kr för varje arbetad månad. Under 2020 var det cirka 70 procent av alla som har tillgång till friskvårdsbidraget som nyttjade hela eller någon del av den tilldelade summan.

De vanligaste aktiviteterna som friskvårdsbidraget används till är styrke- och konditionsträning följt av massage/behandlings. Det är cirka 30 procent av de manliga medarbetarna som aktiverat sitt friskvårdskonto hittills i år och cirka 40 procent av de kvinnliga medarbetarna och det är åldersgruppen 40-49 år som använt friskvårdsbidraget mest. Fram till juli månad i år så är aktiveringsgraden relativt jämnt fördelat på de olika förvaltningarna där spannet sträcker sig från kultur- och fritidsnämnden där cirka 43 procent nyttjat bidraget ned till teknik- och servicenämnden där cirka 34 procent hittills nyttjat bidraget. Aktiveringsgraden av friskvårdskontot går historiskt sett alltid upp under hösten och dagens aktiveringsgrad ligger i paritet med tidigare år.

Utbildning i SAM

En grundläggande arbetsmiljöutbildning har genomförts för nya skyddsombud och chefer. Kommunens huvudskyddsombud, huvudskyddsombud på socialförvaltningen samt representant från kommunledningskontoret har varit kursledare.

Utifrån rådande omständigheter med pandemin har utbildningen ställts om till att bli en helt digital utbildning. Materialet är partsgemensamt framtaget och hämtat från Sunt arbetsliv med lokala inslag. Suntarbetsliv drivs gemensamt av de fackliga organisationerna och arbetsgivarorganisationerna Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, och Sobona. Av kursutvärderingarna framgår det att deltagarna är mycket nöjda med utbildningen som helhet och är mycket positiva till att skyddsombud och chefer får genomföra den tillsammans. Hittills i år har 31 skyddsombud och 25 chefer fått utbildning inom arbetsmiljö. För resterande del av året är ytterligare 56 medarbetare kallade. Planen framåt är att genomföra två utbildningar per år.

Frisktal och sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron som andel av arbetad tid är under perioden 7,7 %. Denna frånvaro är jämfört med motsvarande perioder 2016-2019 (innan pandemin) medelvärde 2,2 % högre. Det finns ingen systematiskt särskild covidsjukfrånvarostatistik insamlad. Men Teknik och Serviceförvaltningen noterade under v 11- v 26 hur stor andel av deras frånvaro som vara covidrelaterad. Snittet under perioden var 43 %. Utan att ha en kvantitativt material att hänvisa till menar både Socialförvaltning och Barn och utbildningsförvaltningen att närmare 100 % av deras frånvaro varit covidrelaterad. Eftersom dessa två förvaltningar representerar ca 2/3 av kommunens medarbetare skulle man kunna tro mellan tummen och pekfingeret att en stor andel av överfrånvaron är covidrelaterad och att vi utan covid då skulle haft en sjukfrånvaro mellan 6,5 – 7,0 %.

Jämfört med föregående period har kvinnors samt yngres (upp till 29 år) sjukfrånvaro ökat särskilt mycket. Sannolikt är detta en covidkonsekvens med anledning av kontaktyrken.

Långtidssjukfrånvarons andel av total sjukfrånvaro är fortsatt låg (31,6 %) vilket till synes är bra. Men statistiken 'ljuger' eftersom den totala sjukfrånvaron ökat. Antal långtidssjuka medarbetare har ökat med arton sedan föregående period.

Frisktalet, beräknas som andel personer med max fem sjukdagar, minskar åter. Med stor

sannolikhet är detta covidorsakat.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, har tillsammans med några kommuner och regioner utvecklat en modell för att sänka sjukfrånvaron som kallas *riskorienterat arbetssätt* och har gett fler kommuner möjlighet att delta. Den är ett komplement och en förstärkning till ordinarie arbetsmiljöarbete. Att arbeta riskorienterat innebär att fånga upp medarbetare och arbetsplatser med risk för sjukfrånvaro och genomföra aktiviteter för att förebygga sjukfrånvaro och åstadkomma friska arbetsplatser. Det som är nytt är att systematiskt arbeta uppsökande till chefer, arbetsplatser och medarbetare i risk och ge tidiga insatser. I ett riskorienterat arbete ska arbetsplatser med risk för sjukfrånvaro identifieras. Arbetsgivaren genomför aktiviteter för att förebygga sjukfrånvaro och åstadkomma friska arbetsplatser. För att lyckas behövs aktiviteter på tre nivåer: lednings-, organisations-, medarbetarnivå. Efter genomförda planerings- och utbildningsinsatser startar arbetet i av en av kommunens förvaltningar under hösten.

	20170630	20180630	20190630	20200630	20210630
Total sjukfrånvaro av arbetad tid, %	7,2	6,3	6,1	6,8	7,7
- varav kvinnor	7,9	6,9	6,6	7,3	8,5
- varav män	4,9	4,4	4,3	5,0	4,9
- varav anställda 29 år och yngre	5,6	5,2	5,4	5,9	7,8
- varav anställda mellan 30 och 49 år	6,7	6,2	5,4	6,3	7,1
- varav anställda 50 år och äldre	8,2	7,0	7,1	7,8	8,4
Andel långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro %	49,6	41,0	36,7	31,1	31,6
Frisktal %	59,8	62,2	60,8	54,5	48,7

Kompetensförsörjning och personalomsättning

Personalomsättningen sjunker under perioden och landar på 12,5 %. Tills viss del är detta sannolikt en konsekvens av kommunens medvetna arbete att sänka personalomsättningen genom fokus på bla att behålla och utveckla medarbetare. Men tills viss del är det sannolikt också en konsekvens av att pandemin hämmar arbetskraftens villighet och möjlighet att byta arbetsgivare.

	20170630	20180630	20190630	20200630	20210630
Personalomsättning	16,3	13,4	15,8	13,8	12,5

Kompetens och kompetensförsörjning är en angelägen fråga i alla nämnder. Arbetet med kompetensförsörjningsplaner pågår, dock i olika stor omfattning, hos samtliga nämnder. Här behövs fortsatt arbete bla för att stärka attraktivitet och arbetsmiljö som en del i att säkerställa personal- och kompetensförsörjningen.

Ledarakademin startar under hösten med elva deltagare. Syftet med Ledarakademin är att säkerställa kommunens behov av chefer och en intern ledarakademi är ett sätt att fånga upp framtidens ledare och chefer bland redan anställda medarbetare. Programmet omfattar seminarier, praktik och ett visst mått av självstudier. Varje deltagare erhåller en mentor som är en etablerad chef i kommunen. och pågår t.o.m. juni 2022, omfattningen är cirka 165 timmar.

Det har gjorts en särskild analys för att kvalitetssäkra kommunens rekryteringsärenden. Utvärderingen baseras på en bedömning av det underlag som förvaltningarna använt i kommunens rekryteringsprogram, t.ex. kravprofiler, personliga och formella kompetenser, annonstexter, samverkan, urval och utvärdering, kandidatkontakter, avslut av ärenden samt GDPR och personuppgiftslagen. Resultatet har återförts till koncernledning och till förvaltningarnas ledningsgrupper. Totalt omfattades nästan 200 utannonserade tjänster. Syftet med analysen är att analysen ska bidra till att stärka kommunens förmåga att rekrytera rätt medarbetare, på rätt plats, i rätt tid, det ökar möjligheterna att behålla medarbetare över tid.

Arbetet med Omställningsfonden har intensifierats under 2021 och en projektledare finansieras

under 1 år av medel från Omställningsfonden. Fonden ägs av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, och Sobona samt fackförbunden Kommunal, Offentliganställdas förhandlingsråd, OFR, och AkademikerAlliansen. Syftet är att öka kunskapen i organisationen om vilka möjligheter kommunens olika verksamheter har att ansöka om medel hos Omställningsfonden samt bistå i att göra ansökningar utifrån förebyggande insatser utifrån behovet på respektive förvaltning. Ansökningarna ska ha fokus på att minska risken för övertalighet samt öka anställningsbarheten hos medarbetarna.

Samverkan

Ett nytt samverkansavtal tecknades med de fackliga organisationerna den 1 januari 2021. Central samverkan (CSG), har en särskild arbetsgrupp för implementering av det nya samverkansavtalet. Den har genomfört en rad olika aktiviteter för att öka kunskap och förståelse för samverkansavtalet. Chefer, ledningsgrupper, arbetsplatsombud m.fl. har deltagit i redovisningar av samverkansavtalet för att ha den som grund för fortsatt arbete. Under hösten sker ett "uppsamlingsheat" för de som ej kunnat delta och CSG har för avsikt att göra en utvärdering av hur avtalet fungerat i samband med årsskiftet.

3.7 Förväntad utveckling

Siffrorna för åren 2022 - 2024 i tabellen nedan är baserade på kommunfullmäktiges budget beslutad i november 2020. Då förutspåddes pandemin få kraftigt negativa effekter på den ekonomiska utvecklingen under lång tid framöver. Nu är läget ett annat och globalt pågår en kraftig återhämtning. Detta speglas i att kommunens skatteprognoser tillika förutsättningar för budgetbeslutet ser i storleksordningen 40 mnkr, eller knappt 2 %, bättre ut respektive år i planeringsperioden. Kommunen har under året fortsatt arbetet med att hitta en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling genom fokus på att vårda befintliga tillgångar och driva utvecklingen av kommunen. Det läggs med anledning av detta inte för stor vikt vid siffrorna nedan utan nytt budgetbeslut förväntas i november 2021 för åren 2022-2025.

Kommunen (enl prognos/budget, mnkr)	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Kommunal skattesats (%)	21,51	21,51	21,51	21,51
Verksamhetens intäkter	515,0	521	527	533
Verksamhetens kostnader	-2 643,6	- 2 761,0	-2 810,5	-2 856,6
Skatteintäkter och utjämning	2 263,9	2 261,6	2 309,7	2 347,9
Årets resultat	51,3	26,3	29,1	27,4
Soliditet (%)	65,3	62,1	58,0	56,2
Soliditet inkl total pensionsförpliktelse (%)	43,7	42,1	40,0	39,9
Investeringsutgifter	437,6	300,0	300,0	300,0
Självfinansieringsgrad (%)	32 %	39 %	41,5 %	41 %
Långfristig låneskuld	400	600	700	700

Utmaningar och slutsatser

De utmaningar och slutsatser som konstaterades i årsredovisningen 2020 är fortfarande aktuella.

Utmaningar och slutsatser i årsredovisningen 2020:

Högkonjunkturen vänder neråt och skatteintäkterna ökar inte lika snabbt som tidigare, samtidigt som behoven ökar genom en snabbt växande äldre befolkning. Omställning och anpassning av verksamheten måste ske. Detta ställer krav på alla att arbeta smart, att samarbeta mera och att tänka nytt.

Coronabrottet får stora konsekvenser för alla delar av samhället, från nation till enskild individ. För Marks kommun kommer pandemin att få konsekvenser både på kort och lång sikt. Kommunens fokus har i det korta perspektivet varit på att upprätthålla samhällsviktiga

funktioner och verksamheter. De långsiktiga effekterna av coronapandemin är högst osäkra, t.ex. påverkan på ekonomi, psykisk hälsa, arbetslöshet, skolresultat m.m.

Redan innan coronautbrottet var prognoserna att Sverige går in i en svagare konjunktur, med minskad efterfrågan på arbetskraft och ökad arbetslöshet. Mark har en relativt sett låg arbetslöshet men det är fortsatt svårt för kvarstående inskrivna arbetssökande att etablera sig i yrkeslivet. Genom kommunens nybildade arbetsmarknadsenhet som genom samverkan mellan kommunens olika verksamheter, arbetsförmedlingen och näringslivet kan stora insatser göras för att minska arbetslösheten och att möta kommande utmaningar som bland annat en svagare konjunktur för med sig.

Det finns många personer som står långt från arbetsmarknaden. Många av dem får idag försörjningsstöd. Genom samverkan mellan kommunens olika verksamheter, arbetsförmedlingen och näringslivet kan stora insatser göras för att minska arbetslösheten och få personer att gå från bidragsberoende till självförsörjande. Konsekvenserna av covid -19 har förstärkt behovet av detta. En viktig del är integrationsarbetet för våra nya svenskar till det svenska samhället. För att få en riktigt bra verksamhet behöver nya arbetssätt prövas och utvecklas.

En utmaning för Marks kommun är att mildra pandemins förväntade negativa effekter på den sociala hållbarheten. Under 2020 har fokus av naturliga skäl lagts på att minska smittspridning och att upprätthålla kommunal verksamhet i största möjliga mån. Pandemins långsiktiga konsekvenser är idag svåra att förutspå, men mycket tyder på att vi kan förvänta oss en ökad ojämlikhet även i Marks kommun. Det är främst med tidiga och förebyggande insatser som vi kan motverka ojämlikheter i levnadsvillkor. Att arbeta förebyggande sparar dessutom kostnader i det långa loppet. Därför är det viktigt att ett folkhälsoperspektiv är integrerat i kommunens strategi för det postpandemiska samhället. Ett folkhälsoperspektiv innebär bland annat att förebyggande insatser sätts in i rätt skede i syfte att minska ojämlikheter i levnadsvillkor. Dessutom ska ett rättighetsperspektiv genomsyra samtliga insatser, för att värna folkhälsan och för att på bästa sätt prioritera de grupper och människor som drabbats hårdast av pandemin. Detta stämmer väl överens med Agenda 2030:s grundläggande princip om att ingen ska lämnas utanför.

Covid -19 riskerar att öka ojämlikheten. Bland de mest utsatta befolkningsgrupperna finns personer med funktionsnedsättning, utlandsfödda, barn till personer i någon typ av utsatthet, personer med låg utbildning, personer med ekonomisk utsatthet och personer med psykisk ohälsa. Dessa grupper har i regel sämre tillgång till de ekonomiska och sociala resurserna som behövs för att kunna hantera pandemins negativa effekter. Därmed riskerar dessa grupper att få ännu sämre levnadsvillkor än innan pandemin, vilket på sikt kan leda till en större ojämlikhet i samhället. Ojämlikhet i samhället kan i sin tur leda till negativa effekter såsom sämre hälsa, lägre delaktighet och fler konflikter.

Covid -19 tydliggör vårt behov av att kunna hantera kriser av olika slag. De senaste årens händelser i världen och i Sverige, t.ex. bränder, pandemi och skred, tydliggör behovet att rusta för kommande kriser och oförutsedda händelser.

När vi blickar framåt ser vi att pandemin inte bara skapat problem utan även ger oss unika möjligheter för lärande för det framtida arbetet med Agenda 2030. Pandemin har till exempel synliggjort ojämlikheter i samhället på ett mycket tydligare sätt än förut. Den har även snabbat på utvecklingen av flexibla lösningar såsom digitalisering, breda samarbeten och handlingskraftig styrning. Dessa är viktiga nya färdigheter för att lyckas lösa framtidens komplexa hållbarhetsutmaningar. Därmed kan pandemin, om vi använder dess lärdomar på rätt sätt, ge oss en skjuts till ett mer hållbart samhälle.

Befolkningsutvecklingen i Marks kommun är låg jämfört med riket och jämfört med kringliggande kommuner. Att kommunen har haft en låg befolkningsutveckling innebär lägre tryck på kommunens verksamheter jämfört med om befolkningsutvecklingen hade varit i samma omfattning som riket. Den befolkningsprognos som Västra Götalandsregionen gjort för de kommande 10 åren visar på kraftig ökning av personer 85 år och äldre. Däremot är ökningen av barn och unga relativt måttlig. Kommunen behöver planera för de resursökningar som kommer att behövas inom lokaler och bemanning inom äldreomsorgen redan nu för att möta den ökning av behov som förväntas bli allt större för varje år fram till år 2030.

Den demografiska utvecklingen visar tydligt att kommunen behöver ha god beredskap för att klara välfärdstjänsterna de närmaste 8–10 åren. Inte minst måste kommuner med full kraft hitta möjligheter att minska behovet av antal personer som arbetar i omsorgen, exempelvis hitta andra arbetssätt och använda digitaliseringens möjligheter. För att trygga den framtida kompetensförsörjningen måste Marks kommun arbeta på flera fronter. Det handlar om att möjliggöra för fler att jobba mer och längre, skapa förutsättningar och motivera fler medarbetare att arbeta heltid och att stanna fler år i yrkeslivet. Att minska ohälsan är en fortsatt viktig fråga som handlar om att ta tillvara den fulla potentialen hos de som redan är anställda. Både den korta och den långa sjukfrånvaron har stor inverkan på kompetensförsörjningen. Det behövs också nya sätt att tänka kring hur befintlig kompetens kan användas på bästa sätt. Marks kommun behöver effektiviseras, bland annat med förändrade och nya arbetssätt genom till exempel digitaliseringens möjligheter, att använda befintliga resurser på ett smartare sätt och se över organisationen. Det handlar också om att samverka med andra för att få resurserna att räcka till, t.ex. samverka med näringslivet.

Marks kommun når inte upp till två kommungemensamma mål; barn och unga ska ha en god utbildning samt ett gott företagsklimat. För dessa båda mål når kommunen inte de målnivåer som framförallt barn- och utbildningsnämnden samt kommunstyrelsens har satt upp. Även vid jämförelse med andra kommuner har Marks kommun ett lågt resultat inom dessa båda områden. Ett strategiskt och målmedvetet arbete krävs för att kommunen ska nå uppsatt mål.

Bedömningen är att följsamhet till fattade beslut och till styrdokument i vissa fall är låg. Det visar sig bland annat i att kommunens mål inte uppfylls. En möjlig åtgärd för att förbättra följsamheten är att kommunstyrelsen tar ett tydligare ansvar i sin roll att leda och styra. En annan åtgärd är att för att utveckla dialogen, för att med den för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Enligt reglementet ger styrfunktionen nödvändiga instrument för att kommunstyrelsens ska kunna utöva ledningsfunktionen, t.ex. att övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunen har en god ekonomisk hushållning.

Det kan idag konstateras att Marks kommun har flera utmaningar kvar inom sitt arbete med Agenda 2030. Av nämndernas planer och årsrapporter kan det utläsas att kommunen ännu inte använder Agenda 2030 i tillräckligt stor utsträckning som ett verktyg för planering och uppföljning. Det innebär att arbetet hittills inte har lett till en konkret förflyttning. En bättre tydlighet om vilka mål som ska prioriteras i Marks kommun och hur dessa förhåller sig till kommunens styrsystem i övrigt skulle öka förutsättningarna för att agendan ska genomsyra all verksamhet. Ett förslag på styrdokument för kommunens arbete mot målen i Agenda 2030 är påbörjat och förväntas vara klart under 2021.

Marks kommun finns i ett sammanhang och vi är beroende av den region vi befinner oss i. I början av 2021 har kommunen tagit beslut för att utveckla länsväg 156, vilket knyter Göteborg närmare Marks kommun. Kommunen har också en närhet till Varberg och övriga västkusten, förutom till Sjuhäradsbygden.

4 Ekonomisk redovisning

4.1 Tillämpade redovisningsprinciper

För samtliga kommuners ekonomirapporter gäller Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Marks kommun följer i allt väsentligt regelverket, avsteg och i vissa fall nödvändiga förtydliganden redovisas nedan.

Redovisningen har varit öppen för externa transaktioner till och med den 31 augusti. Intäkter och kostnader av väsentlig betydelse (belopp överstigande 100 tkr) har periodiserats. Det innebär att intäkter och kostnader hänförliga till perioden januari-augusti 2021 har bokförts i perioden.

Intäkter

Redovisningen av intäkter följer rekommendationen *RKR R2 Intäkter* vilket innebär att intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Offentliga bidrag och anslutningsavgifter som är hänförliga till en investering tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och intäktsförs på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning.

Under förra året kunde kommunen söka statsbidrag för merkostnader med anledning av covid-19. Sökt ersättning avsåg perioden fram till och med november 2020. Under 2021 har kommunen fått möjlighet att söka även för december månad vilket för Marks kommun har gett ett bidrag om 7,3 mnkr som betalats ut och intäktsförts i sin helhet under 2021. Ytterligare 4,3 mnkr som avser differens mellan beviljat och uppbokat bidrag 2020 har intäktsförts 2021. Utöver detta har kommunen även fortsatt fått ersättning för ökade sjuklönekostnader med anledning av coronapandemin. Per 31 augusti uppgår intäkterna från denna ersättning till 11,4 mnkr.

Jämförelsestörande poster

Upplysning om resultateffekten av jämförelsestörande poster lämnas i not till berörda poster i resultaträkningen. För att betraktas som jämförelsestörande ska posten vara av betydelse för bedömning av kommunens resultat som helhet och av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. På intäktssidan bedöms årets intäkter från bidrag för merkostnader med anledning av covid-19 samt ersättning för ökade sjuklönekostnader som jämförelsestörande. På kostnadssidan noteras merkostnader inom främst området stöd och omsorg.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med anskaffningsvärde över två basbelopp (cirka 95 000 kr) och en ekonomisk livslängd på minst tre år aktiveras som anläggningstillgångar. Undantaget är datorer och IT-utrustning till enskilda arbetsplatser som kostnadsförs i sin helhet i samband med inköpstillfället. Avskrivning görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning och med hänsyn tagen till det eventuella restvärde som tillgången förväntas ha vid användningstidens slut. Investeringar i fastigheter skrivs av från när tillgången tas i bruk. Övriga investeringar aktiveras fortlöpande. Som immateriella anläggningstillgångar redovisas licensavgifter för större IT-program. Detta görs restriktivt, merparten av licensavgifterna kostnadsförs löpande.

Avskrivningar, komponentredovisning

Kommunen tillämpar komponentavskrivningar enligt rekommendation *RKR R4 Materiella anläggningstillgångar*. Komponentredovisning innebär en mer detaljerad uppdelning av anläggningstillgångarna för att avskrivningarna bättre ska spegla tillgångens förbrukning och nyttjandetid. Sedan 2016 tillämpas komponentavskrivningar på alla nya investeringar och för befintliga anläggningstillgångar infördes komponentavskrivning från och med 2017. Sedan tidigare gäller denna uppdelning i allt väsentligt för kommunens VA-verksamhet.

Komponentredovisning innebär att vissa underhållsinsatser på kommunens fastigheter och vägar, som tidigare belastade årets resultat, redovisas som anläggningstillgång. Kostnaden för sådana underhållsinsatser fördelas över nyttjandetiden i form av avskrivningar.

De kommunala bolagen tillämpar regler enligt Bokföringsnämndens allmänna råd *BFNAR*

2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) för redovisningen av anläggningstillgångar och avskrivningar. I den finns anvisningar som motsvarar rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning.

De vanligaste tillämpade avskrivningstiderna är:

Tillgång	Antal år	
	Kommunen	Bolagen
Fastigheter		
Byggnader inv. tom 2015	33	
Byggnader inv. from 2016 (from 2014 för bolagen), komponenter:		
Installationer (el, värme, ventilation, mm)	25	25-50
Stomme	50	70-100
Yttertak, fasad, fönster	35	35-50
Markanläggning	20	20-40
Övrigt (dörrar, målning, in- och utvändiga ytskikt, vitvaror, kyla)	15	
Gator och vägar:		
Gator och vägar inv. tom 2015	33	
Gator och vägar inv. from 2016 komponenter:		
Väggkropp	50	
Vägutrustning	20	
Stödmur, kantsten, etc.	30	
Slitlagret på gatan/vägen olika per typ av gata:		
Genomfartsväg	10	
Matargata	15	
Villagata	25	
Cirkulationsplats	5	
GCM-väg	20	
Övrigt		
Vattenledningar:		
Från och med 2008	75	
Till och med 2007	50	
Fjärrvärmeledningar		40
Värmepannor		10-25
Fiberledningar och -kanalisation		20-30
Bilar, maskiner och inventarier	5-15	5-10
Större systems program/licenser	3-5	

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter i VA-verksamheten redovisas som förutbetalad intäkt och periodiseras över samma tid som investeringar i vattenledningar, 75 år.

Leasing

Enligt rekommendation RKR R5 Leasing klassas ett leasingavtal som finansiellt om de ekonomiska fördelarna av att leasa ett objekt övergår till leasingtagaren. Ett finansiellt leasingavtal kan jämföras med att äga tillgången. Värdet av tillgångar som leasas genom finansiell leasing redovisas som en anläggningstillgång och tillgången skrivs av enligt samma princip som gäller för andra tillgångar av samma slag. Förpliktelse att betala framtida leasingavgifter redovisas som en skuld. Den del av skulden som förfaller inom ett år redovisas som kortfristig skuld, resterande skuld redovisas som långfristig. Värdet av tillgångar som finansieras på detta sätt var per 31 augusti 19,1 mnkr och avser framförallt fordon.

Leasingavtal som inte klassificeras som finansiella är operationella. Kommunens hyresavtal avseende fastigheter klassificeras som operationella eftersom de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet inte överförs till kommunen.

Markexploatering

Från och med 2019 har principerna för redovisning av exploateringstillgångar ändrats för att bättre följa RKR:s rekommendationer och *Lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597)*. Idéskriften *Redovisning av kommunal markexploatering* har varit vägledande. Förändringen har inneburit en justering av redovisningen av intäkter, omsättningstillgångar och anläggningstillgångar kopplade till exploatering.

Personalkostnader

Löner bokförs enligt kontantprincipen. Detta innebär att de kostnader för övertid, fyllnadstid, timlöner och andra ersättningar för augusti som betalas ut i september redovisas som en kostnad i september. Motsvarande gäller för vissa ledighetsuttag i augusti som bokförs som en kostnadsreducering i september. Detta är ett avsteg från rekommendationen.

Taxefinansierad verksamhet

Enligt "Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster" ställs krav på en separat balansräkning för VA-verksamheten. I den mån avgiftsuttaget inom VA- och avfallsverksamheten överskrider självkostnaden minskas intäkten och överuttaget bokförs som en förutbetalad intäkt vilket är i enlighet med rekommendation *RKR R2 Intäkter*.

Koncernredovisning

I en koncernredovisning är det önskvärt att de olika enheter som ingår tillämpar samma redovisningsprinciper.

De anvisningar som följer av regelverket i K3, som kommunens bolag tillämpar för redovisning av sina anläggningstillgångar, motsvarar rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning som är införd i kommunens redovisning. Med undantag för skillnader i denna redovisning samt för redovisning av pensionskostnader och pensionsåtaganden är bedömningen att de olikheter som finns mellan kommunen och de kommunala bolagen inte påverkar redovisningen i någon väsentlig omfattning. Någon anpassning till en koncernstandard har därför inte gjorts.

Avsättning för pensioner hanteras alltså olika. Kommunen betalar ut den individuella delen till de anställda. Övriga pensionsåtaganden redovisas som en avsättning i balansräkningen eller som upplysning inom linjen, enligt den så kallade blandmodellen. De kommunala bolagen med anställd personal avsätter medel till Alecta eller KPA.

4.2 Resultaträkning

Belopp i mnkr	Not	Delår 2020	Delår 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget-avvikelse
Verksamhetens intäkter	1	277,1	318,7	488,6	480,0	515,0	35,0
Verksamhetens kostnader	2	-1 583,1	-1 631,4	-2 539,7	-2 617,7	-2 643,6	-25,9
Avskrivningar	8,9,10	-54,3	-57,4	-82,1	-88,0	-88,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader		-1 360,2	-1 370,1	-2 133,2	-2 225,7	-2 216,6	9,1
Skatteintäkter	4	1 056,6	1 090,5	1 575,6	1 606,2	1 632,4	26,2
Utjämnings	5	403,0	424,8	606,2	624,2	631,5	7,2
Verksamhetens resultat		99,4	145,2	48,6	4,7	47,3	42,6
Finansiella intäkter	6	7,6	4,0	9,1	6,3	5,8	-0,5
Finansiella kostnader	7	-2,9	-0,7	-3,1	-1,0	-1,7	-0,8
Resultat efter finansiella poster		104,0	148,5	54,5	10,0	51,4	41,4
Extraordinära poster							
Årets resultat		104,0	148,5	54,5	10,0	51,4	41,4

4.3 Balansräkning

BALANSRÄKNING	Not	Delårsutfall		Utfall	Budget	Prognos
Belopp i miljoner kr (mnkr)		2020	2021	2020	2021	2021
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	8	0,4	0,4	0,5	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader o tekniska anläggningar	9	1 443,1	1 598,6	1 528,5	1 932,3	1 900,0
Maskiner och inventarier	10	102,7	109,7	108,1	212,3	150,0
Pågående nyanläggningar	11	195,5	309,9	212,9	0,0	50,0
Finansiella anläggningstillgångar	12	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2
Summa anläggningstillgångar		1 867,8	2 144,9	1 976,2	2 270,8	2 226,2
Omsättningstillgångar						
Förråd		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Exploateringsområden	13	8,2	9,2	9,9	7,5	8,0
Fordringar	14	205,1	246,1	215,6	212,9	220,0
Kortfristiga placeringar		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	15	374,0	294,5	329,4	162,8	348,2
S:a omsättningstillgångar		588,2	550,7	555,9	384,2	577,2
SUMMA TILLGÅNGAR		2 456,1	2 695,6	2 532,1	2 655,0	2 803,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	16	1 830,8	1 929,8	1 781,3	1 780,1	1 832,8
därav periodens resultat		104,0	148,5	54,5	10,0	51,4
I eget kapital ingår						
Naturvårdsfond		2,7	2,7	2,7	2,7	2,5
Resultatutjämningsreserv		93,5	93,5	93,5	93,5	93,5
Avsättningar						
Avsättning för pensioner och särskild löneskatt	17	37,5	37,7	37,5	37,7	37,7
Övriga avsättningar		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar		37,5	37,7	37,5	37,7	37,7
Skulder						
Långfristiga skulder	18	91,9	213,3	107,6	302,1	300,0
Kortfristiga skulder	19	495,9	514,8	605,7	535,0	632,9
Summa skulder		587,8	728,1	713,3	837,1	932,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 456,1	2 695,6	2 532,1	2 655,0	2 803,4
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER						
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar (inkl. löneskatt)	20	650,0	647,4	643,7	609,0	609,0
-varav löneskatt		126,9	126,4	125,7	-	-
Övriga ansvarsförbindelser	21	1 434,2		1 509,7	1 682,0	1 682,0
SUMMA ANSVARSFÖRBINDELSER		2 084,2		2 153,4	2 291,0	2 291,0

4.4 Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESANALYS	Not	Delårsutfall		Utfall	Budget	Prognos
Belopp i miljoner kr (mnkr)		2020	2021	2020	2021	2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Förändring av eget kapital (årets/periodens resultat)	16	104,0	148,5	54,5	10,0	51,4
<i>Justeringsposter:</i>						
Avskrivningar	8,9,10	54,6	57,4	82,1	88,0	88,0
Övrig förändring av anläggningstillgångar	8,9,10	-1,4	-4,6	0,4		
Avsättningar för pensioner	17	-0,3	0,2	-0,3		
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		156,6	201,5	136,8	98,0	139,4
Förändring av rörelsekapital						
Ökn (-)/minskn (+) av förråd o varulager		0,0	0,0	0,0		
Ökn (-)/minskn (+) av exploateringsomr	13	-0,7	0,7	-2,3		
Ökn (-)/minskn (+) av kortfristiga fordringar	14	212,1	-30,5	201,6		
Ökn (+)/minskn (-) av kortfristiga skulder	19	-39,2	-90,9	70,7		
Förändring av rörelsekapital		172,2	-120,8	269,9	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		328,8	80,7	406,7	98,0	139,4
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i materiella anläggningstillgångar	8,9,10,11	-272,8	-222,3	-397,2	-300,0	-300,0
Pågående projekt	11	13,9	0,0			
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	8,9,10	0,1	0,9	0,4		
<i>Investering i finansiella anläggningstillgångar:</i>						
Förändring aktiekapital i kom. bolag+Västtrafik AB	12	0,0	0,0	0,0		
Inköp av andelar+kortfristiga finansiella placeringar	12	0,0	0,0	-5,7		
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-258,8	-221,4	-402,6	-300,0	-300,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Förändring av långfristiga skulder	18	10,6	105,7	26,2	220,8	179,4
Förändring av långfristiga fordringar	12	0,0	0,0	5,7		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		10,6	105,7	31,9	220,8	179,4
Årets/periodens kassaflöde		80,5	-34,9	36,0	18,8	18,8
Likvida medel vid årets början	15	293,4	329,4	293,4	144,0	329,4
Likvida medel vid årets slut	15	373,9	294,5	329,4	162,8	348,2

4.5 Noter Marks kommun

Not 1	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Verksamhetens intäkter (mnkr)			
Försäljningsintäkter	16,6	29,5	14,7
Taxor och avgifter	100,8	152,0	109,0
Hyror och arrenden	29,8	44,9	30,6
Bidrag	106,3	216,0	131,4
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	22,7	43,8	22,4
Exploateringsintäkter	0,7	2,2	9,6
Realisationsvinster	0,0	0,2	0,9
Övriga intäkter	0,1	0,1	0,1
Summa verksamhetens intäkter	277,1	488,6	318,7

Not 2	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Verksamhetens kostnader (mnkr)			
Löner och sociala avgifter	1 019,3	1 596,5	1 071,2
Pensionskostnader	70,2	114,8	68,4
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	2,7	6,7	3,0
Bränsle, energi och vatten	22,0	33,7	20,9
Köp av huvudverksamhet	181,8	273,0	189,1
Lokal- och markhyror	56,0	84,2	54,5
Övriga tjänster	41,5	79,4	44,1
Lämnade bidrag	48,7	78,5	46,2
Realisationsförluster och utrangeringar		0,0	0,0
Övriga kostnader	140,9	272,8	134,0
Summa verksamhetens kostnader	1 583,1	2 539,7	1 631,4

Not 3	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Jämförelsestörande poster (mnkr)			
Verksamhetsintäkter	277,1	488,6	318,7
Bidrag för merkostnader pga covid-19	0,0	46,1	11,6
Ersättning för extra sjuklönekostnader	0,0	26,3	11,4
Summa jämförelsestörande poster	0,0	72,5	23,0
Verksamhetens intäkter exkl jämförelsestörande poster	277,1	416,1	295,7
Verksamhetskostnader	1 583,1	2 539,7	1 631,4
Ökade kostnader pga covid-19	0,0	58,8	39,0
Ökade sjuklönekostnader inkl PO	0,0	16,3	6,7
Summa jämförelsestörande poster	0,0	75,1	45,7
Verksamhetens kostnader exkl jämförelsestörande poster	1 583,1	2 464,6	1 585,7

Not 4	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Skatteintäkter (mnkr)			
Preliminär skattebetalning	1 072,6	1 609,0	1 066,1
Preliminär slutavräkning innevarande år	-8,5	-24,9	17,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	-7,5	-8,5	6,9
Summa skatteintäkter	1 056,6	1 575,6	1 090,5
Avräkningsbelopp			
Preliminär slutavräkning, kronor per invånare	-368	-715	755
Slutavräkningsdifferens, kronor per invånare	-215	-244	197

Not 5	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Inkomst- och kostnadsutjämning mm (mnkr)			
Generella statsbidrag	46,5	71,9	4,4
Utjämningsbidrag för inkomstutjämning	235,9	353,8	251,9
Regleringsavgift	23,7	35,6	69,2
Utjämningsbidrag för kostnadsutjämning	15,7	23,6	13,6
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0
Fastighetsavgift	53,4	79,6	58,2
Bidrag för LSS-utjämning	27,7	41,6	27,5
Summa inkomst- och kostnadsutjämning mm	403,0	606,2	424,8

Not 6	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Finansiella intäkter (mnkr)			
Ränta på likvida medel	0,6	0,6	0,6
Ränta på utlämnade lån till koncernbolagen	0,4	0,4	0,0
Övriga finansiella intäkter:			
Utdelningar	0,7	0,7	0,2
Dröjsmålsräntor på kundfakturor	0,1	0,2	0,1
Borgensavgifter	2,8	4,2	3,1
Vinster vid försäljning finansiella instrument	1,8	1,8	0,0
Värdeförändring (orealiserade vinster)	1,1	1,1	0,0
Övriga finansiella intäkter	0,1	0,1	0,0
Summa finansiella intäkter	7,6	9,1	4,0

Not 7	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Finansiella kostnader (mnkr)			
Kostnadsräntor	0,0	0,0	0,1
Ränta på pensionslöften	0,5	0,7	0,4
Förlust vid försäljning finansiella instrument	0,1	0,1	0,0
Värdeförändring (orealiserade förluster)	1,9	1,9	0,0
Övriga finansiella kostnader	0,3	0,4	0,3
Summa finansiella kostnader	2,9	3,2	0,8

Not 8	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Immateriella anläggningstillgångar (mnkr)			
Ingående bokfört värde	0,0	0,0	0,5
Årets förändringar:			
+ inköp	0,5	0,6	0,0
- avskrivningar	-0,1	-0,1	-0,1
Summa årets förändringar	0,4	0,5	-0,1
Utgående bokfört värde	0,4	0,5	0,4
Anskaffningsvärde	1,5	1,6	1,6
Ackumulerade avskrivningar	-1,1	-1,1	-1,2
Bokfört värde	0,4	0,5	0,4

Not 9	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Mark, byggnader och tekniska anläggningar (mnkr)			
Ingående bokfört värde	1 328,6	1 328,6	1 528,5
Årets förändringar:			
+ inköp	152,3	262,7	110,7
- försäljningspris	-0,1	-0,3	-0,9
+ reavinst	0,0	0,2	0,9
- reaförlust	0,0	0,0	0,0
- avskrivningar	-37,8	-57,3	-40,6
- nedskrivningar/återföring av nedskrivning	0,0	-2,3	0,0
+/- omklassificeringar	0,0	0,0	0,0
+/- övriga förändringar	0,0	-3,0	0,0
Summa årets förändringar	114,4	199,9	70,1
Utgående bokfört värde	1 443,1	1 528,5	1 598,6
Anskaffningsvärde	1 786,7	1 897,0	2 006,5
Ackumulerade avskrivningar	-317,7	-337,2	-377,6
Ackumulerade nedskrivningar och andra värdeförändringar	-26,0	-31,4	-30,3
Bokfört värde	1 443,1	1 528,5	1 598,6

Not 10	Kommunen		
Maskiner och inventarier (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Ingående bokfört värde	108,5	108,5	108,1
Årets förändringar:			
+ inköp	9,1	19,6	14,6
- försäljningspris	0,0	-0,1	0,0
+ reavinst	0,0	0,0	0,0
- reaförlust	0,0	0,0	0,0
- avskrivningar	-16,4	-24,7	-16,7
- nedskrivningar/återföring av nedskrivning	0,0	-0,1	0,0
+/- omklassificeringar	0,0	0,0	0,0
+/- övriga förändringar	1,4	4,8	3,8
Summa årets förändringar	-5,8	-0,4	1,7
Utgående bokfört värde	102,7	108,1	109,8
Anskaffningsvärde	386,3	399,8	415,2
Akkumulerade avskrivningar	-300,7	-308,7	-322,4
Akkumulerade nedskrivningar och andra värdeförändringar	17,1	16,9	17,0
Bokfört värde	102,7	108,1	109,8

Not 11	Kommunen		
Pågående projekt (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Ingående bokfört värde	98,5	98,5	212,9
Under året nedlagda utgifter	110,9	164,0	97,0
Under året överfört till mark, byggnader och tekniska anläggningar	-13,9	-49,6	0,0
Utgående bokfört värde	195,5	212,9	309,9

Not 12	Kommunen		
Finansiella anläggningstillgångar (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Aktier och andelar			
Spinnerskan i Mark AB	95,0	95,0	95,0
Kommunaktiebolaget	0,0	0,0	0,0
Swedbank	0,0	0,0	0,0
Kommuninvest ek förening	23,3	29,0	29,0
Kooperativ utveckling, Sjuhärad	0,0	0,0	0,0
SÄRF Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund	2,1	2,1	2,1
Övriga andelar	0,0	0,0	0,0
Summa aktier och andelar	120,5	126,2	126,2
Långfristiga fordringar			
Förlagslån Kommuninvest	5,7	0,0	0,0
Obligationsfonder	0,0	0,0	0,0
Summa långfristiga fordringar	5,7	0,0	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	126,2	126,2	126,2

Not 13	Kommunen		
Exploateringsområden (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Verksamhetsområden	4,4	5,3	4,9
Bostadsområden	3,7	4,6	4,3
Summa exploateringsområden	8,2	9,9	9,2

Not 14	Kommunen		
Fordringar (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Kundfordringar	37,0	20,6	35,9
Fordringar hos anställda	0,6	0,5	0,7
Statsbidragsfordringar	65,7	68,1	70,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	75,5	99,3	120,6
Ingående mervärdesskatt	24,8	26,2	16,0
Avräkning med kommunala bolag	0,0	0,0	0,0
Avräkning med stiftelser	0,1	0,2	0,2
Övriga kortfristiga fordringar	1,5	0,6	2,0
Summa fordringar	205,1	215,6	246,1

Not 15	Kommunen		
Kassa och bank (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Handkassa	0,1	0,2	0,1
Bank	373,8	329,3	294,4
Summa kassa och bank	374,0	329,4	294,5

Not 16	Kommunen		
Eget kapital (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Resultatutjämningsreserv, Naturvårdsfond	96,2	96,2	96,2
Övrigt eget kapital	1 630,6	1 630,3	1 685,1
Årets förändringar:			
Bortbokning aktier, andelar	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	96,6	54,5	148,5
Summa eget kapital	1 823,4	1 781,3	1 929,8

Not 17	Kommunen		
Avsättning för pensioner (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Ingående avsättning	37,7	37,7	37,5
Nya förpliktelser under året	-0,2	1,9	0,2
varav:			
- Nyintjänad pension		-0,7	

Not 17	Kommunen		
- Ränte- och basbeloppsuppräknig		0,7	
- Ändring av försäkringstekniska grunder			
- Pension till efterlevande			
- Övrig post		1,9	0,2
Årets utbetalningar		-2,1	
Förändring av löneskatt	-0,1	-0,1	0,0
Summa avsättning för pensioner	37,5	37,5	37,7
Specifikation			
Särskild avtals-/ålderspension		5,4	
Förmånsbestämd/kompl pension		11,0	
Ålderspension		10,5	
Pension till efterlevande	30,2	3,2	30,3
Summa pensioner	30,2	30,1	30,3
Löneskatt	7,3	7,3	7,4
Summa avsatt till pensioner	37,6	37,5	37,7
- därav pensioner till förtroendevalda		10,2	
Antal visstidsförordnanden			
Politiker	3	3	3
Tjänstemän	0	0	0

Not 18	Kommunen		
Långfristiga skulder (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Ingående värde finansiell leasing	10,1	10,1	10,3
Årets förändring	-1,4	0,2	0,0
Utgående värde finansiell leasing	8,7	10,3	10,3
Ingående värde investeringsbidrag	10,5	10,5	12,7
Erhållna investeringsbidrag	0,4	3,3	0,4
Upplösning investeringsbidrag	-0,7	-1,1	-0,8
Utgående värde investeringsbidrag	10,1	12,7	12,3
Ingående värde anslutningsavgifter	59,9	59,9	83,9
Årets förändring	12,5	24,0	6,2
Utgående värde anslutningsavgifter	72,4	83,9	90,1
Ingående låneskuld parkeringsköp	0,8	0,8	0,6
Årets förändring, parkeringsköp per nyttjandetid	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga skulder parkeringsköp	0,7	0,6	0,5
Lån hos kreditinstitut	0,0	0,0	100,0
Summa långfristiga skulder	91,9	107,6	213,3

Not 19	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Kortfristiga skulder (mnkr)			
Kortfristig upplåning	0,0	0,0	0,0
Avräkning vatten och avlopp	5,4	5,4	5,4
Leasingskuld	8,8	8,7	8,8
Avräkning med kommunala bolag	19,1	91,2	56,9
Leverantörsskulder	131,6	134,0	132,2
Moms och särskild punktskatt	4,4	1,3	4,9
Socialkontorets avräkningskonton	0,3	0,4	0,3
Övriga genomgångs- och avräkningskonton	2,6	0,7	0,5
Personalens källskatt och diverse avdrag	25,9	29,0	27,8
Semester- och övertidsskuld	76,5	111,5	76,1
Netto av periodiseringsposter 1516/2516	3,1	1,0	5,8
Skuld till VA-abonnenter	6,5	3,0	3,9
Skuld till avfallsabonnenter	6,7	4,8	4,5
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	205,0	214,8	187,7
Summa kortfristiga skulder	495,9	605,7	514,8

Not 20	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar (mnkr)			
Ingående ansvarsförbindelse	529,8	529,8	518,0
Årets förändringar:			
Aktualisering			
Övrig nyintjänad pension		-0,2	
Ränteuppräkning			
Basbeloppsuppräkning		15,7	
Ändringar av försäkringstekniska grunder		-2,6	
Övrig post	-6,7	8,2	3,0
Årets utbetalningar		-32,8	
Summa pensionsförpliktelser	523,1	518,0	521,0
Löneskatt	126,9	125,7	126,4
Utgående ansvarsförbindelse	650,0	643,7	647,4

Not 21	Kommunen		
	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Övriga ansvarsförbindelser (mnkr)			
Borgensförpliktelser mot kommunens företag:			
-Marks Bostads AB	917,0	997,0	997,0
-Marks Fastighets AB	7,5	7,5	7,0
-Mark Kraftvärme AB	280,0	280,0	280,0
-Spinnerskan i Mark AB	204,0	204,0	204,0
S:a borgensförpliktelser mot kommunens företag	1 408,5	1 488,5	1 488,0

Not 21	Kommunen		
Borgens- och förlustansvar för egna hem och småhus			
med bostadsrätt	0,2	0,1	0,1
Ställda panter			
Övriga förpliktelser:			
-Bostadshus			
-Idrotts- och ungdomsföreningar			
-Fiberföreningar	25,5	21,1	21,1
Summa övriga förpliktelser	25,5	21,1	21,1
Summa övriga ansvarsförbindelser	1 434,2	1 509,7	1 509,3

De redovisade beloppen avser aktuell låneskuld för de lån som kommunen gått i borgen för.

Marks kommun har i juli 1999 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 292 kommuner och regioner som per 2021-06-30 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Marks kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 532,6 miljarder kronor och totala tillgångar till 547,1 miljarder kronor. Marks kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 900,9 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 954,3 miljoner kronor.

Not 22	Kommunen		
Ej uppsägningsbara operationella och finansiella leasingavtal (mnkr)	jan-aug 2020	2020	jan-aug 2021
Lös egendom Operationell leasing (IT-utrustning, moduler etc)			
Med förfall inom 1 år	15,7	18,0	13,5
Med förfall inom 1-5 år	8,8	8,9	6,2
Med förfall senare än 5 år	0,0	0,0	0,0
Minimileaseavgifter, externa	24,4	26,9	19,7
Fastigheter			
Operationell leasing (hyresavgifter fastigheter)*			
Inom 1 år	10,7	11,5	11,5
Med förfall inom 1-5 år	31,2	36,9	36,9
Med förfall senare än 5 år	13,6	7,2	7,2
Minimileaseavgifter, externa	55,5	55,6	55,6
Minimileaseavgifter, koncerninterna			
Med förfall inom 1 år	49,6	50,3	50,3
Med förfall inom 1-5 år	109,8	94,4	94,4
Med förfall senare än 5 år	16,4	8,8	8,8
Minimileaseavgifter, koncerninterna	175,8	153,5	153,5
Minimileaseavgifter, totalt operationell leasing	255,7	236,0	228,8

Not 22	Kommunen		
FordonFinansiell leasing (fordon Nordea)			
Totala minimileaseavgifter	17,7	19,3	19,4
Framtida finansiella kostnader	-0,2	-0,3	-0,3
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	17,5	19,0	19,1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:			
Inom 1 år	8,8	8,7	8,8
Med förfall inom 1-5 år	8,7	10,3	10,3
Med förfall senare än 5 år	0,0	0,0	0,0
Minimileaseavgifter, totalt finansiell leasing	17,5	19,0	19,1

4.6 Driftredovisning

Kommunens driftredovisning innehåller årets resultatpåverkande intäkter och kostnader vilka nedan redovisas som en nettointäkt (+) eller nettokostnad (-). En skillnad mot kommunens resultaträkning är att driftredovisningen innehåller interna poster (affärshändelser mellan kommunens nämnder) medan resultaträkningen enbart innehåller transaktioner med externa motparter. Det är därför driftredovisningen med fördel redovisas netto.

Belopp i miljoner kronor	Delårsutfall augusti		Utfall	Budget ink tillägg	Prognos	Budget-avvikelse
	2020	2021	2020	2021	2021	2021
Fullmäktige, partistöd och revision	-2,2	-2,7	-4,4	-5,1	-5,1	0,0
Kommunstyrelsen	-114,0	-99,5	-187,7	-172,9	-165,2	7,7
Krisledningsnämnd	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Barn- och utbildningsnämnden	-586,2	-593,9	-888,1	-932,0	-928,6	3,4
Kultur- och fritidsnämnden	-50,1	-50,4	-80,0	-78,8	-78,8	0,0
Miljönämnden	-6,3	5,2	-9,9	-8,8	-9,4	-0,6
Plan- och byggnadsnämnden	-3,3	-2,5	-4,7	-6,7	-5,0	1,7
Socialnämnden	-252,9	-265,4	-379,3	-397,0	-400,8	-3,8
Äldreomsorgsnämnden	-348,5	-351,3	-498,0	-514,0	-527,5	-13,5
Teknik- och servicenämnden	-26,6	-31,9	-50,4	-50,9	-50,6	0,3
Valnämnden	-0,0	-0,3	-0,1	-0,5	-0,5	0,0
Överförmyndarnämnden	-1,8	-1,9	-2,6	-2,9	-3,5	-0,6
Summa nämnder	-1 391,9	-1405,0	-2 105,2	-2 169,6	-2 175,0	-5,4
Pensioner	-23,7	-16,2	-44,9	-49,8	-46,4	3,4
Bidrag för Horredshallen	6,5	0,4	6,5	0,0	0,4	0,4
Ram för lokalkostnader	0,0	0,0	-3,0	-0,9	0,0	0,9
Rivning Lyckeskolan	0,0	0,0	0,0	-15,0	-5,0	10,0
Bästa barnkommun	0,0	0,0	0,0	-3,0	-3,0	0,0
Visionsarbete	0,0	-0,2	0,0	-0,5	-0,5	0,0
Detaljplaner och fysisk planering	0,0	-0,6	0,0	0,0	-3,4	-3,4
Hyssna Arena	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0
Kommunreserven	0,0	-0,1	-1,4	-17,2	-12,2	5,0
Övriga verksamhetsposter	48,9	51,7	14,8	30,3	27,5	-2,8
Gemensamma verksamheter	31,6	34,9	-28,0	-56,1	-41,6	14,5
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-1 360,2	-1 370,1	-2 133,2	-2 225,7	-2 216,6	9,1

Årsprognos

Prognosen för 2021 innebär att verksamhetens totala nettokostnader ökar med 3,9 procent jämfört med 2020. Den samlade budgetavvikelsen för nettokostnaderna beräknas till ett budgetöverskott på 9,1 mnkr där nämndernas underskott på 5,4 mnkr vägs upp av ett överskott på drygt 14 mnkr under gemensamma verksamheter.

I stort sett alla nämnder poängterar den osäkerhet som covid-19 innebär för såväl verksamhet och ekonomi. Det är svårt att beräkna alla effekter av covid-19 eftersom en del består i att verksamheten inte utför det som planerats att utföra under året, denna effekt är svår att

uppskatta eftersom den inte nödvändigtvis lämnar några spår i form av merkostnader eller lägre intäkter. Vid kommunfullmäktiges beslut om aprilrapporten uppmanades alla nämnder att vidta åtgärder för att motverka underskott som inte hänförs till den pågående pandemin. För att illustrera hur nämndernas "ordinarie verksamhet" utvecklas kan nedanstående förenklade uppställning vara till hjälp:

Prognostiserad budgetavvikelse	-5,4 mnkr
Högre kostnader/lägre intäkter p.g.a. covid-19	19,1 mnkr
Exploateringsvinster	-8,7 mnkr
Nämndernas avvikelse "ordinarie drift"	<u>5,0 mnkr</u>

Även om uppställning inte beaktar samtliga aspekter är slutsatsen att påverkan från pandemin överstiger nämndernas samlade underskott om -5,4 mnkr.

Nämndernas samlade prognoser för sina nettokostnader innebär en ökning med 3,3 procent mellan 2020 och 2021. Nämndernas prognoser varierar och finns i intervallet 7,7 mnkr överskott hos kommunstyrelsen och 13,5 mnkr underskott hos Äldreomsorgsnämnden.

Kommunstyrelsen

Prognosen för året visar på ett överskott med 7,7 mnkr vilket inkluderar en prognos för covidkostnader om netto -0,1 mnkr. Kostnad för förändrad inköpsorganisation beräknas till 2,4 mnkr vilket i enlighet med kommunstyrelsens beslut i samband med aprilrapporten har ramjusterats via kommunreserven. I prognosen ingår exploateringsvinster med ett netto på 8,7 mnkr och avgångsvederlag till tidigare kommundirektör med -1,9 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Prognosen för barn- och utbildningsnämnden är beräknad till ett överskott med 3,4 mnkr. Nämndens ramar har under året justerats med den s.k. skolmiljarden (3,5 mnkr), resursförstärkning till grundskolans lägre åldrar (5 mnkr) samt ersättning för utökade lokalkostnader vid Lyckeskolan (4,2 mnkr). Grundskolan arbetar med att förstärka och utveckla verksamheten för att uppnå en högre måluppfyllelse, prognosen är att kostnaderna kommer bli högre än budgeterat. I prognosen vägs de verksamheter som visar underskott upp av överskott som kan hänföras till pandemin samt tillfälliga bidrag.

De ekonomiska effekterna av pandemin innebär extra bidrag och lägre personalkostnader samt lägre kostnader för t.ex. måltider. Sammantaget påverkar pandemin resultatet med ett överskott om ca 8 mnkr, främst inom verksamheterna förskola och fritidshem. Skolmiljarden förstärker verksamheten med ett tillfälligt bidrag som används till återhämtning efter den kunskapsskuld som tiderna med distansundervisning inom högstadierna och gymnasieskolan medfört.

Barn- och utbildningsnämnden påverkas av förändrade statsbidrag. Under 2021 finns intäkter från statsbidrag för mindre barngrupper med 15 mnkr, vilket är ett bidrag som förväntas förändras och minska med minst 11 mnkr till kommande år. En minskad etableringsersättning från Migrationsverket påverkar flera av verksamheterna inom utbildning och integration.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden beräknar årets nettokostnader till att överensstämma med budgetram. Pandemins påverkan på ekonomin är främst lägre intäkter med ca 4 mnkr i fritids- och idrottsanläggningar samt inomhusbad och övriga verksamheter som varit stängda för allmänheten p.g.a. pandemins restriktioner. Inkomstbortfallet vägs upp av lägre personalkostnader samt lägre kostnader för föreningsbidrag. Att kostnaden för föreningsbidrag väntas bli lägre än budget är kopplat till överblivna medel vad gäller nämndens beslut om extra covid-stöd till föreningar år 2020, samt överskott på utvecklingsbidrag ungdom och kulturarrangemangsbidrag.

Miljönämnden

Miljönämndens prognos visar nettokostnader som överstiger tilldelad ram med 0,6 mnkr. Av underskottet förklaras 0,4 mnkr av uteblivna tillsynsavgifter med anledning av covid-19. Nedsättning av avgifter har gjorts enligt Kommunfullmäktiges beslut avseende alkoholtillstånd och hälsoskyddstillsyn. Resterande 0,2 mnkr av underskottet består av extra kostnader som

uppstått i samband med övertagandet av verksamheten för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

Plan- och byggnadsnämnden

Plan- och byggnadsnämnden prognostiserar ett överskott mot budget om 1,7 mnkr. Bygglövsverksamheten har haft ett högt ärendeflöde som väntas fortsätta under året och ge taxeintäkter utöver budget.

Socialnämnden

Helårsprognosen för socialnämnden beräknas till ett underskott på 3,8 mnkr, varav 1,7 mnkr beror på merkostnader på grund av rådande pandemi. Det innebär att ordinarie verksamhet prognosticeras ett underskott på 2,1 mnkr för året. Prognosen utgår ifrån pågående åtgärder med målet att nå en budget i balans. De främsta orsakerna till underskottet är en ökning av kostnader relaterat till vårdplaceringar inom individ- och familjeomsorgen samt en beräknad ökning av vårdtyngden inom funktionshinderns verksamheter.

Teknik- och servicenämnden

Prognosen i augusti uppgår till 50,6 mnkr vilket innebär ett budgetöverskott om 0,3 mnkr. Överskottet hänförs till ett lägre utfall avseende nämndens politiska verksamhet. Inom gata/park prognostiseras kostnadsökningar om 0,7 mnkr för vinterväghållningen. Dessa ökade kostnader finansieras dels med lägre kostnader inom parkverksamheten dels genom nämndens reserv som är budgeterad inom ledningsverksamheten. Prognosen för vinterväghållningen bygger på en mild vinter i slutet av året.

Årets prognos för VA-verksamheten uppgår till -7,3 mnkr och i jämförelse med budgeterat underskott om 6 mnkr prognostiserar VA-verksamheten en budgetavvikelse om -1,3 mnkr. Detta är en förbättring om 2,2 mnkr sedan aprilrapporteringen. Prognosen för avfallsverksamheten uppgår totalt till -3,2 mnkr vilket är i enlighet med budget och den prognos som lämnades i aprilrapporteringen.

Valnämnden

Prognos för helår är att valnämnden följer budget. För 2021 har nämnden fått en utökning av budget med 400 tkr för köp av en halvtidstjänst avseende administratör för bland annat översyn av valdistrikt inför valet 2022.

Äldreomsorgsnämnden

Helårsprognosen för äldreomsorgsnämnden beräknas till ett underskott på 13,5 mnkr, varav 22,0 mnkr beror på merkostnader kopplat till covid-19. Det innebär att ordinarie verksamhet prognostiserar ett överskott på 8,5 mnkr för året. Prognosen utgår ifrån att ordinarie verksamhet inte kunnat genomföras fullt ut på grund av rådande pandemi samt att beläggningsgraden på vård- och omsorgsboendena inte varit på samma nivå som ett normalår. Nämnden beräknar att kunna återgå till normal verksamhet under resterande del av året samt att genomföra eftersatta utvecklingsarbeten och kompetensutveckling.

Överförmyndarnämnden

Helårsprognosen är ett underskott motsvarande 0,6 mnkr. Underskottet beror på ett intäktsbortfall samt ökade administrativa kostnader för att klara balanser i handläggning och granskning av ärenden.

Utförligare kommentarer till nämndernas prognoser finns i nämndernas delårsrapporter, som finns på www.mark.se.

Gemensamma verksamheter

Prognosen för de gemensamma verksamhetsposterna innebär ett budgetöverskott på 14,5 mnkr. De beloppsmässigt största förklaringarna till överskottet är att budget för rivning av den kvarvarande delen av Lyckeskolan beräknas kosta 5 mnkr istället för budgeterade 15 mnkr, prognosen för kommunreserven baseras på fattade beslut fram till skrivandets stund och innebär ett överskott om 5 mnkr, pensioner beräknas bli 3,4 mnkr lägre än budget. Vidare har ej budgeterade poster som bidrag för Horredshallen och gåva i form av Hyssna Arena redovisats under gemensamma verksamheter vilka bidrar till överskottet.

Kostnader för kommunens egna beställningar av detaljplaner och utredningar inom fysisk planering har redovisats utanför nämnderna för att ge en helhetsbild av området. Totalt beräknas kostnaden 2021 till drygt 3 mnkr varav 2 mnkr hänförs till exploateringsområden och resterande till detaljplaner. Kostnaden föreslås framöver redovisas inom kommunstyrelsens budget där de över tid förväntas vägas upp av exploateringsvinster vilka inte heller budgeteras.

4.7 Investeringsredovisning

Kommunens investeringsredovisning belastar inte resultatet direkt utan som avskrivningar/värdeminskningssavdrag över investeringens nyttjandeperiod. Redovisningen består sedan införandet av komponentredovisning år 2017 förutom av en traditionell redovisning, med utfall relaterat till årets budget, även av pågående projekt där hela projektets budget fördelats på färdigställandeåret.

Pågående projekt redovisas i slutet av avsnittet och det är summan av utfallet i båda redovisningarna som påverkat kommunens likviditet och balansräkning år 2021.

Investeringsredovisning per nämnd	Budget ink tillägg	Utfall jan-augusti	Prognos	Avvikelse
Belopp i mnkr	2021	2021	2021	2021
Kommunstyrelsen	10,0	4,6	10,0	0
Barn- och utbildningsnämnden	26,0	10,9	26,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	2,7	0,6	2,7	0,0
Socialnämnden	1,3	0,4	1,3	0,0
Äldreomsorgsnämnden	1,7	0,3	1,0	0,7
Miljönämnden	0,4	0,0	0,3	0,1
Plan- och byggnadsnämnden	0,4	0,0	0,3	0,1
Summa:	42,5	16,8	41,6	0,9
Teknik- och servicenämnden:				
Skattefinansierad del:				
Internservice	410	24,5	358,2	51,8
Gator, parker och GC-vägar	24,0	6,6	20,7	3,3
Övriga investeringar (skredrisk, exploatering gata)	15,5	9,7	17,4	-1,9
Summa TSN skattefinansierad del	449,5	40,8	396,3	53,2
Taxefinansierad del:				
Vatten och avlopp	132,2	67,7	116,7	15,7
- varav VA exklusive överföringsledning	98,8	38,8	71,2	27,6
- varav överföringsledningsprojekt	33,6	28,9	45,5	-11,9
Avfallshantering	1,7	0	2,1	-0,4
Summa taxefinansierad del	134,1	67,7	118,8	15,3
S:a teknik- och servicenämnden	583,5	108,6	515,0	68,5
Investeringar totalt	626,0	125,4	556,6	69,4
varav skattefinansierad del	491,9	57,7	437,8	54,1
varav taxefinansierad del	134,1	67,7	118,8	15,3

Investeringsutfallet efter årets första åtta månader uppgår till drygt 125 mnkr vilket tillsammans med pågående projekt om knappt 97 mnkr innebär en investeringsutgift på totalt 222 mnkr. Motsvarande period föregående år var investeringsutgiften 272 mnkr. Årets investeringsutfall skiljer sig främst åt från föregående år avseende investeringar i VA-anläggningar och ledningar som i år är 35 mnkr lägre än utfallet föregående år. Årets prognos uppgår till 556,6 vilket avviker med 69,4 mnkr från årets budget om 626 mnkr.

Det enskilt största investeringsprojektet avser nybyggnation av Lyckeskolan inklusive två idrottshallar. Projektet, som har pågått sedan 2017, färdigställdes i enlighet med tidplan till skolstarten i augusti. Prognosen för projektet är sänkt jämfört med det som rapporterades i april och uppgår nu till 298,5 mnkr vilket innebär en budgetavvikelse om 11 mnkr jämfört med beslutad budget om 309,5 mnkr. Budgetavvikelsen avser främst lägre kostnad för produktion än kalkylerat men även byggherrekostnaden beräknas nu bli något lägre.

Kommunstyrelsens investeringsbudget avser främst strategiska markinköp och IT-investeringar och hela budgeten prognostiserar användas.

Större delen av **barn- och utbildningsnämndens** och **kultur- och fritidsnämndens** investeringsbudget avser inköp av inventarier, AV-utrustning och scenteknik till nya Lyckeskolan med tillhörande idrottshallar och Blå scen.

Teknik- och servicenämndens investeringsbudget uppgår enligt beslut om budget till 549 mnkr. Dessutom tillkommer beslut om ombudgeteringar från 2020 om totalt 34,5 mnkr. Totalt innebär det en investeringsbudget om ca 583,5 mnkr 2021. Utfallet i augusti, exkluderat de pågående projekten, uppgår till totalt 108,6 mnkr och helårsprognosen uppgår till ca 515 mnkr vilket innebär en budgetavvikelse om 68,5 mnkr. Avvikelsen beror främst på att två stora lokalprojekt, om- och tillbyggnad Kinnahallen samt nybyggnad Kinna resecentrum inte följer ursprunglig plan och färdigställs först år 2022. Dessutom är tidplanen för projektet VA-sanering på Kvarngatan/Skördegatan något försenad. Samma gäller för projektet ombyggnad av Risängs vattenverk. Utöver dessa senareläggningar är dessutom prognosen för Lyckeskolan, som tidigare nämnt, nu nedräknad med totalt 11 mnkr.

Årets budget för **internservice** uppgår till 410 mnkr. Årets prognos är 358,2 mnkr och innebär en budgetavvikelse om 51,8 mnkr. Utöver de avvikelser från planen som nämnts om lokaler i stycket ovan, genomförs inte heller projektet lokaleffektivisering Kunskapens Hus som var budgeterat till 10 mnkr. Detta i väntan på en reviderad kontorsutredning. Däremot genomförs underhåll och lokalkompletteringar på Kinnaborgs vårdcentral enligt plan och projektet uppgår till totalt 9 mnkr. Här är VGR hyresgäst vilket innebär att kommunen inte belastas av projektet annat än likviditetsmässigt. Behovet av lokalkompletteringar i kommunens lokaler är högt i år och prognosen om 8,5 mnkr innebär ett budgetöverskridande med 4 mnkr. Åtgärder avser bland annat ombyggnad Kinna bibliotek, Eriksdalsgatan, vikkvägg i Kungabergs idrottshall samt anpassningar på Sjöbyskolan.

Även projektet särskilda åtgärder med anledning av fuktproblematik överskrider beslutad budget. Prognosen för projektet om totalt 8 mnkr innebär ett budgetöverskridande om 7 mnkr och avser åtgärder på Ångskolan, Örbyskolan och Sätilla förskola. Prognosen för investeringsunderhåll på kommunens lokaler uppgår till 16,5 mnkr vilket följer årets budget. Sammanfattningsvis innebär detta att ramen för internservice (exkluderat stora projekt) överskrids med 10 mnkr men inryms inom årets totala investeringsram. I delårsrapporten aviserar teknik- och servicenämnden att prognosen, för det pågående projektet ombyggnad Örbyskolan till förskola och F-6 med en budget om totalt 5 mnkr kommande år, är utökad med 2 mnkr till totalt 7 mnkr. Utökningen beror på förändringar avseende minskad möjlighet till återanvändning, konstruktionsförändringar samt att anpassningar av cafédel ursprungligen inte ingick i projektet.

Budgeten för **gata/park** samt **gång- och cykelvägsinvesteringar** uppgår till 24 mnkr. Årets prognos om 20,7 mnkr innebär en budgetavvikelse på 3,3 mnkr. Årets ofördelade medel används inte som en kompensation för budgetöverskridandet på GC-vägen mellan Sätilla och Hyssna föregående år. Av årets prognos avser 10,8 mnkr underhållsåtgärder (beläggning) på gator och gång- och cykelvägar vilket är en ökning med 1,8 mnkr från tidigare prognos och budget. Del av utökningen avsätts till att lägga asfalt på kvarvarande sträckor på GC-vägen mellan Sätilla och Hyssna. Detta möjliggörs då den planerade reparationen av bro på Getakärrsvägen i Fritsla ej kan genomföras som planerat. Prognosen för projektet ökad trygghet, trivsel och tillgänglighet är därför minskad med 1,8 mnkr och årets utfall på detta projekt avser därmed enbart omskyllning enligt "rätt fart i staden". Knappt 2 mnkr av den totala prognosen avser reparation av bro på Varbergsvägen. Årets gång- och cykelvägsinvesteringar, avser färdigställande av GC-väg mellan Skene och Berghem, GC-väg längs Solgårdsvägen och Idrottsvägen vid skolan i Fritsla, GC-väg och hastighetsdämpande åtgärder på Lunnaliden, Horred, samt Nydal, Kammarberg och vid Lyckeskolan i Kinna.

Projektet **skredrisk Hedbo** beräknas färdigställas under året och prognosen uppgår till 17,3 mnkr vilket är 2,8 mnkr högre än årets budget men 0,5 mnkr lägre än aprilprognosen. Totalutgiften för projektet uppgår nu till 23,7 mnkr vilket är 2,5 mnkr högre än beslutad budget om 21,2 mnkr. Ökningen beror på de krav som ställts i samband med vattendomen från mark- och miljödomstolen avseende bland annat krav på att minimera grumling samt ökad omfattning gällande åtgärder på den södra sidan.

Investeringsprognosen avseende **vatten- och avloppsförsörjning** exkluderat överföringsledningsprojekten uppgår till 71,2 mnkr och visar på en total budgetavvikelse om +27,6 mnkr. Inom VA-verksamheten är det många projekt som avviker från budget men den enskilt största avvikelsen uppgår till 11 mnkr och avser VA-sanering på Kvarngatan/Skördegatan. Även utbyggnaden av VA-ledningen i Almered är senarelagd och kommer färdigställas först under 2022. Totalutgiften för detta projekt är dessutom ökad med 0,6 mnkr. Samtidigt är utbyggnaden av ledningsnätet i Stjärnhult/Balltjärn/Lillaskog tidigare lagd och årets prognos överskrider budget med 5,4 mnkr. Utbyggnad av VA-ledning i Vännåkra/Örby genomförs i enlighet med budget om totalt 15,9 mnkr. Under året byggs även ledningsnätet ut på Anne-Majas väg i Ubbhult vilket avviker från tidigare lagd tidsplan (2022) och prognosen för denna utbyggnad är därmed - 1,8 mnkr. Utbyggnaden av VA-ledning Kovra-Ekhaga senareläggas till 2022-2023 eftersom andra projekt behöver prioriteras och projektledarresurserna varit lägre under första halvåret. Även projektet ledningsreovering i Öxabäck flyttas framåt i tiden. Detta innebär att verksamheten kan prioritera andra projekt såsom exempelvis utbyggnad av VA-ledningar i Haby för en privat ny exploatering, byte av dagvattenledningar på Grovaliden inför byggande av Ytterås, förnyelse av diverse VA-ledningar samt färdigställande av VA-projektet på Örbyvägen i Skene.

Även inom VA-verken pågår utredningar för kommande investeringar såsom processförnyelse och reovering av Skene avloppsreningsverk samt nybyggnation av Björketorps avloppsreningsverk. Under året ska byggnation av ny lågreservoar och processförbättringar vid vattenverket i Risäng påbörjas. Entreprenadstarten är dock något försenad och av årets budget om 9 mnkr beräknas ca 1,2 mnkr förbrukas. Projektet beräknas dock vara klart år 2022.

Årets prognos för pågående **överföringsledningsprojekt** uppgår till ca 45,5 mnkr vilket avviker med -11,9 mnkr från årets totala budget om 33,6 mnkr. Ca 6 mnkr av årets budgetavvikelse avser projektet överföringsledningar mellan Skene skog-Häggen då bland annat kostnader för relationshandlingar, ledningsförrättning, återställningsarbeten, skadeersättningar och mindre kostnader för miljöuppföljning kvarstår. Totalutgiften för detta projekt är nu beräknad till 233,4 mnkr vilket avviker med 2,4 mnkr från senast beslutade budget om 231 mnkr och är 1,1 mnkr högre än den total som redovisades i aprilrapporten.

Utöver Skene-Häggenprojektet överskrider budget med anledning av att arbetet med att ansluta Stjärnhult och Balltjärn till Hyssna har tidigare lagts. Byggnation av överföringsledning mellan Hajom-Hajomskryset samt Melltorp/Balltjärn/Stjärnhult pågår under året. Båda dessa projekt överskrider beslutad budget bland annat med anledning av behov av större pumpstation och markägarproblematik i Hajom samt ökad produktionskalkyl p.g.a. masshantering vid trånga passager samt intrångsersättningar kopplat till sträckan Melltorp/Balltjärn/Stjärnhult. Överföringsledningen till Ekelund/Vännåkra med tillhörande pumpstationer är i beräkning färdig inom kort. Prognosen för projektet följer årets budget. Ledningen Sätla-Flohult-Dyrenäs följer inte lagd plan och årets budget om 6 mnkr kommer inte att förbrukas. Kvarvarande medel behöver ombudgeteras till 2022.

Prognosen för årets investeringar inom **avfallsverksamheten** uppgår till 2,1 mnkr och överstiger budget med 0,4 mnkr. Avvikelsen beror främst på förseningen av det bomsystem som ursprungligen var planerad att genomföras år 2019. Förhoppningen är nu att det genomförs i år till en totalsumma om 0,9 mnkr. Samma sak gäller investering i ny fackla, där årets prognos om 0,7 mnkr innebär att budgeten om 0,2 mnkr överskrider med totalt 0,5 mnkr. För att inte överskrida budgeten ytterligare senareläggs investeringen av ny ramp för träavfall till kommande budgetår.

Pågående projekt

Pågående projekt	Totalbudget	Akkumul erat utfall tom 2020	Utfall 31/8 2021	Prognos 2021	Prognos 2022	Prognos 2023- 2024	Aktuell projektt otal
Om- o tillbyggnad Kaskad	135,0	2,3	6,0	55,7	85,0	0,0	143,0
Nybyggnad Lyckeskolan	309,5	200,9	88,4	97,6	0,0	0,0	298,5
Nybyggnad förskola Skene	42,0	5,8	0,1	0,2	14,0	25,0	45,0
Om- och tillbyggnad Ängskolan F-9 Etapp 1	281,0	1,9	0,1	7,0	76,0	196,1	281,0
Nybyggnad Kinna resecentrum inkl cykelgarage	25,0	2,0	1,0	8,0	15,0	0,0	25,0
Omb Kinnahallen	15,0	0	0	5,0	12,0	0	17,0
Omb Örbyskolan fsk F-6	5,0	0	1,3	6,0	1,0	0	7,0
Summa	812,5	212,9	96,9	179,5	203,0	221,1	816,5

Om- och tillbyggnad Kaskad

Projektet har inletts och budget för projektet är totalt 143 mnkr. Beräknat färdigställande i december 2022.

Nybyggnad Lyckeskolan

Verksamheten påbörjades i samband med skolans höstterminstart och projektet färdigställs under 2021. Prognosen pekar på ett överskott om 11 mnkr i projektet och då har även solceller och spontanidrottsplats inrymts i den totala utgiften.

Nybyggnad förskola Skene

Detaljplanearbete pågår och har medfört en försening av hela projektet. När detaljplanens färdigställande tydliggörs kan bygglov sökas och byggplanering återstarta. Prognos för projektet uppgår till 45 mnkr och ny färdigställandetid beräknas till 2023.

Om- och tillbyggnad Ängskolan F-9

Förstudie har behandlats och budget för etapp 1 har beslutats av kommunfullmäktige. Etapp 1 omfattar en ny byggnad för högstadiet samt ytterligare en idrottshall. Budget för denna etapp är 281 mnkr med planen att färdigställas under 2024.

Nybyggnad Kinna resecentrum inkl cykelgarage

Projektet fortlöper och enligt reviderad prognos och i samråd med Trafikverket förlängs projektets tidplan och kommer färdigställas under 2022.

Ombbyggnad Kinnahallen

Projektet är beräknat till 17 mnkr och det finns ett förslag om utbyggnad för cafédel för ytterligare 2,2 mnkr. Projektet beräknas färdigställas år 2022.

Ombbyggnad Örbyskolan förskola och F-6

Projektet fortlöper med att omställa lokaler till F-6 då nuvarande högstadiet flyttar till nya Lyckeskolan från och med höstterminen 2021. Projektet har fördröjats med anledning av att bildsalens väggfasta inredning inte gick att flytta och återanvända som planerat, el och ventilation har projekterats om för att ta hänsyn till byggnadens bärighet och konstruktion. Vidare har anpassning av cafédel till fritids innefattats i projektet vilket inte ingick i ursprunglig planering. Projektet prognostiseras till 7 mnkr vilket innebär ett överskridande om 2 mnkr. Projektets färdigställandetid är fortsatt 2022.

4.8 Uppföljning av vatten- och avloppsförsljningsverksamheten

Resultaträkning VA	Utfall 2020	Utfall 31/8 2020	Utfall 31/8 2021	Prognos	Budget 2021	Avvikelse
Totala Intäkter	68 812	45 447	50 096	73 811	72 396	1 415
Varav						
VA-avgifter	62 255	41 170	44 602	66 648	65 548	1 100
Industriavgifter	1 983	1 207	2 227	2 660	2 860	-200
Lakvattenavgifter	605	406	523	760	450	310
Övrigt brandposter mm	2 399	1 743	1 752	2 292	2 292	0
Periodiserade anläggningsavgifter	1 031	651	863	1 320	1 235	85
Övriga intäkter, lönebidrag mm	539	270	129	131	11	120
Totala Kostnader	-72 516	-45 692	-49 212	-81 111	-78 396	-2 715
Varav						
Drift inkl administration	-43 713	-26 905	-30 127	-47 761	-43 704	-4 057
Förnyelseplanering	0	0	-3	-5	-100	95
Akut/förebyggande underhåll	-4 846	-3 602	-3 575	-7 964	-8 071	107
Värdehöjande underhåll	-3 912	-2 335	-1 072	-2 901	-3 491	590
Avskrivning VA-anläggningar	-8 704	-5 591	-6 684	-10 743	-11 193	450
Ränta VA-anläggningar	-3 403	-1 543	-2 182	-3 022	-3 122	100
Avskrivning Överföringsledningar	-4 821	-3 097	-3 558	-5 260	-5 260	0
Ränta Överföringsledningar	-3 117	-2 619	-2 011	-3 455	-3 455	0
Resultat	-3 704	-245	884	-7 300	-6 000	-1 300
Skattetillskott VA					0	
Resultat efter Skattetillskott VA	-3 704	-245	884	-7 300	-6 000	-1 300
Balanserade resultatmedel före årets resultat	5 356	5 356	5 356	5 356	5 356	
Balanserade resultatmedel efter årets resultat	5 356	5 356	5 356	1 058	2 358	
Överuttag abonnentintäkter	3 002	6 461	3 886	0	0	

VA-verksamhetens prognos för 2021 är 1,3 mnkr sämre än budgeterat. Det finns flera anledningar till att budgeten förväntas överskridas till exempel att förstudier och arkeologiska utredningar som genomförs i samband med investeringsprojekt måste belasta driftsekonomin enligt redovisningsregler (ca 0,95 mnkr 2021), samt högre overheadkostnader till kommunledningskontoret för stöd till exempel från ekonomi, HR och juridik då en ny fördelningsmodell tillämpas (ca 0,6 mnkr). VA-verkens kostnader för fiber ökar enligt en ny betalmodell (ca 1,2 mnkr) och högre elkostnader (ca 0,2 mnkr) men dock lägre kostnader för slam med 0,2 mnkr då den nya slamhanteringsanläggningen är intrimmad. Prognosen för rörnätet är 0,3 mnkr lägre än budget. Orsaken är främst att driftpersonal fått arbeta mer med investeringsprojekten då många projekt och VA-anlutningar pågått samtidigt. Prognosen för kapitalkostnader är också sänkt och uppgår till 22,5 mnkr jämfört med budgeten om 23 mnkr. Av dessa kapitalkostnader avser 8,7 mnkr utbyggnaden av överföringsledningar mellan Skene skog och Hägnen.

Prognosen för intäkterna till VA-verksamheten beräknas vara ca 1,4 mnkr högre än budgeterat främst avseende anslutnings- och brukningsavgifter, lakvattenintäkter samt

industriavloppsavgifter.

Helårsprognosen enligt justeringar ovan innebär därmed att årets resultat beräknas uppgå till ett underskott på -7,3 mnkr vilket är 1,3 mnkr sämre än det budgeterade underskottet om 6 mnkr.

Årets investeringsbudget kommer inte att förbrukas gällande den ordinarie VA-verksamheten (+ 27,6mnkr) medan överföringsledningsprojektens prognos beräknas överstigas med ca 11,9 mnkr. En del projekt är senarelagda till exempel utbyggnad av VA i Almered medan andra byggs ut i år och därmed är tidigarelagda bland annat Stjärnhult/Balltjärn/Lillaskog. Utbyggnad av VA i området Haby har fått ske skyndsamt då bygglov beviljats för några hus enligt en äldre detaljplan och detta projekt har inte någon budget alls 2021.

Det är bra att ha en viss marginal i de totala budgetmedlen för investeringarna då projekten kan försenas på grund av vattendomar, problem med bemanning eller arkeologiska utgrävningar. Istället kan då andra projekt prioriteras.

Årets taxeökning om 5 % är nödvändig och det finns behov att öka taxan ytterligare kommande år med anledning av de stora investeringar som verksamheten behöver genomföra för utbyggnad av nya VA-ledningar och anläggningar men också för att reinvestera i befintliga anläggningar och ledningar som börjar bli till åren.

4.9 Sammanställd redovisning

Resultat- och balansräkning nedan avser Marks kommunkoncern, vilken består av Marks kommun och kommunens helägda bolagskoncern benämnd Spinnerskankoncernen. Spinnerskankoncernen i sin tur består av moderbolaget Spinnerskan i Mark AB samt de tre dotterbolagen Marks Bostads AB, Mark Kraftvärme AB och Marks Fastighets AB. Marks Bostads AB har i sin tur förvärvat Viskastrand AB som nu ingår som helägt dotterbolag till bostadsbolaget.

Resultaträkning, kommunkoncernen

Belopp i mnkr	Delår 2020	Delår 2021	Utfall 2020	Prognos 2021
Verksamhetens intäkter	443,2	487,6	738,8	767,9
Verksamhetens kostnader	- 1 663,9	-1 713,7	-2 678,1	-2 788,1
Avskrivningar	-96,4	-101,1	-147,5	-155,4
Verksamhetens nettokostnader	-1 317,1	-1 327,2	-2 086,8	-2 175,6
Skatteintäkter	1 056,6	1 090,5	1 575,6	1 632,4
Utjämnning	402,9	424,8	606,2	631,5
Verksamhetens resultat	142,4	188,1	94,9	88,3
Finansiella intäkter	4,6	1,1	4,7	1,5
Finansiella kostnader	-16,9	-12,2	-23,8	-19,8
Resultat efter finansiella poster	130,1	177,0	75,9	70,0
Extraordinära poster				
Årets resultat	130,1	177,0	75,9	70,0

Balansräkning, kommunkoncernen

BALANSRÄKNING	Delårsutfall		Utfall	Prognos
	2020	2021	2020	2021
Belopp i mnkr				
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	1,6	1,6	1,7	1,2
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2 896,1	3 097,0	3 026,6	3 577,4
Maskiner och inventarier	107,4	115,9	113,7	157,0
Pågående nyanläggningar	345,9	479,9	332,5	72,2
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	39,8	39,1	39,6	39,1
Summa anläggningstillgångar	3 390,8	3 733,5	3 514,1	3 846,9
Omsättningstillgångar				
Förråd	4,2	7,4	4,9	8,0
Exploateringsområden	8,2	9,2	9,9	8,0
Fordringar	220,0	269,8	243,2	240,0
Kortsiktiga placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	374,8	295,3	330,2	349,0
Summa omsättningstillgångar	607,2	581,7	588,2	605,0
SUMMA TILLGÅNGAR	3 998,0	4 315,2	4 102,3	4 451,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	1 880,6	2 003,3	1 826,3	1 896,4
varav årets resultat	130,1	177,0	75,9	70,0
Avsättningar				
Avsättning för pensioner och särskild löneskatt	37,5	37,7	37,5	37,7
Övriga avsättningar	32,0	38,4	38,4	43,7
Summa avsättningar	69,5	76,1	75,9	81,4
Skulder				
Långfristiga skulder	1 499,9	1 700,8	1 595,6	1 847,5
Kortfristiga skulder	548,0	535,0	604,5	626,6
Summa skulder	2 047,9	2 235,8	2 200,1	2 474,1
Summa avsättningar och skulder	2 117,4	2 311,9	2 276,0	2 555,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	3 998,0	4 315,2	4 102,3	4 451,9

5 Övrigt

5.1 Verksamhetsberättelse

Nämnders och styrelser delårsrapporter (verksamhetsberättelser) finns att läsa på www.mark.se.

5.2 Utlåtande över delårsrapporten

Valda revisorer ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål i den ekonomiska förvaltningen som kommunfullmäktige beslutat om i årsbudgeten och i flerårsplanen.

Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas av kommunfullmäktige.